

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

Enligt sändlista

Bildande av Örstignäs naturreservat i Nyköpings kommun

BESLUT

Nyköpings kommun beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Reservatets gränser märks ut i fält.

För att tillgodose och uppnå syftet med reservatet beslutar Nyköpings kommun med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet (se *Reservatsföreskrifter*).

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Nyköpings kommun bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

Reservatets namn ska vara *Örstignäs naturreservat*.

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn	Örstignäs naturreservat
Naturvårdsregister ID	2055541
Natura 200-område	Jungfruvassen SE0220603
Kommun	Nyköping
Församling/socken	Nicolai
Lägesbeskrivning	Beläget 7 km sydost om Nyköping
Naturgeografisk region	Sörmlands och norra Götalands kust och skärgård
Kulturgeografisk region	Skärgården
Maringeologisk region	Norra Östersjön
Vattenförekomst	Sjösafjärden (WA68112062) Örsbaken (WA28753563)
Areal	278 ha, varav 142 ha vatten och 136 ha land. Varav 90 ha produktiv skogsmark.

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

Fastigheter (markägare)	Del av Örstignäs 1:1 och Arnö 1:3. (Nyköpings kommun)
Nyttjanderätter/servitut	Arrende Örstignäs fritidshusförening 10343U-01, betesarrende, avtals servitut brygga Örstignäs 1:58, Näsuddens bryggförening, Nyköping surfklubb
Förvaltare	Nyköpings kommun

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att skydda och bevara ett varierat område med många olika naturtyper och dess höga biologiska mångfald. Vidare är syftet att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av betade skogar och strandängar, slätteräng, örtrik granskog, äldre barrblandskog, tallskog och triviallövskog med ädellövinslag samt sumpskog. Hotade arter kopplade till dessa naturmiljöer ska bevaras och utvecklas. Syftet är också att utveckla och bevara kulturmiljöer i området samt att återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer.

Syftet är även att bevara områdets marina miljö med sin relativt fysiskt opåverkade karaktär, sin höga variationsrikedom av undervattensväxter. Områdets typiska växt- och djursamhällen kopplade till områdets grunda mjuka bottnar ska bevaras. Områdets betydelse som reproduktions- och uppväxtområde för marina organismer ska skyddas och förstärkas. Området ska bidra till det nationella nätverket av skyddade marina miljöer.

Syftet med naturreservatet är att tillgodose behovet av områden för friluftslivet, särskilt viktigt på grund av närheten till Nyköping. Området ska därför göras tillgängligt så att besökare kan bedriva olika typer av friluftaktiviteter och naturpedagogiska verksamheter på land och i vatten. Besökare ska ha möjlighet att uppleva områdets värdefulla naturmiljöer, biologiska mångfald, kulturhistoriska värden och andra upplevelsevärden som finns i området.

En gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas för de arter och naturtyper som har angivits för området enligt art- och habitatdirektivet.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och exploatering. Syftet ska nås genom riktad skötsel så att de höga natuvärdena samt variationen av naturtyper bibehålls och utvecklas. Vissa delar av skogsmiljöerna hävdas genom bete medan andra ställs om från grandominerade skogar till mer variation i träslag och ålder. Vissa skogsmiljöer lämnas för fri utveckling. Hävden av de öppna markerna ska bidra till att landskapsbildens karaktär och områdets betydelse för den skyddsvärda floran och som häcknings- och rastplats för fågellivet består. Den marina miljön skyddas från ingrepp som riskerar att orsaka försämrade förhållanden för områdets växt- och djursamhällen. Den

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

marina miljön i havsviken Strandstuviken och Salstenskroken förbättras genom åtgärder som förbättrar vattenkvaliteten.

Syftet ska även tillgodoses genom anläggningar och information som inbjuder till, och underlättar, besök och naturstudier i området. Samtidigt ska de ha kanaliseringseffekt i syfte att erhålla en långsiktig samexistens mellan biologisk mångfald, friluftsliv och upplevelsevärden. Vissa delar av reservatet ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning.

Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper inom ramen för syftet med reservatet ska beaktas i den löpande skötseln av reservatet. Liksom behovet av att åtgärda invasiva främmande arter.

Reservatsföreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i markägarens och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det i reservatet förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika, spränga, deponera, dämna, muddra eller bedriva täktverksamhet,
3. anlägga mark-, sjö- eller luftledning,
4. uppföra stängsel eller hägnad,
5. framföra motordrivna fordon annat än på befintliga vägar samt för uttransport av fallt vilt med s.k. älgragare eller motsvarande,
6. anordna upplag,
7. avverka träd eller utföra andra skogsbruksåtgärder,
8. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfällor,
9. anlägga väg,
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
11. kalka eller gödsla mark eller vatten,
12. inplantera för området främmande djur- eller växtarter,
13. anlägga eller bedriva akvakultur (exempelvis fiskodling).

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för:

- anläggande av bryggor inom detaljplan P94-12,

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

- underhåll av befintliga byggnader, anläggningar, vägar eller ledningar,
- borttagande av träd som förvaltaren anser utgör säkerhetsrisk, blockerar vägar, stängsel, stigar eller friluftsanordningar,
- dikesrensning som erfordras för jordbrukets behov,
- åtgärder för att restaurera lek- och uppväxtplatser för vattenlevande organismer samt för åtgärder som förbättrar kvaliteten på vattnet i Strandstuviken som tillförs från tillrinnande vattendrag såsom anläggande av våtmark, fosfordamm, återmeandring av vattendrag m.m.,
- plogning av skridskobana för allmänheten,
- uppförande av jaktorn och vakkojor samt utföra passröjning.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. röjning, utmärkning och underhåll av naturreservatets yttergränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar samt utmärkning av gränser för de delar inom reservatet där särskilda föreskrifter gäller,
2. anläggning och underhåll av anordningar för friluftslivets behov, såsom parkeringsplats, leder för vandring, ridning och cykel, badanläggningar för allmänheten, besökstolett, vindskydd, fågeltorn, eldplatser, snorkelled, skyltar och informationstavlor samt särskilda anordningar för besökare med funktionsnedsättningar m.m.,
3. naturvårdande skötsel av odlingslandskapet såsom betesdrift, slåtter, hamling, röjning, huggning, fräsning, återskapande av skogsbete och restaurering av Örstignäs skans, ängsskötsel,
4. naturvårdande skötsel av skog såsom gransanering, röjning, friställande av träd och tillskapande av död ved. Naturvårdande skötsel som gynnar bombmurkla och andra hotade arter,
5. naturvårdande skötsel så som igenläggning av diken för att återskapa naturlig hydrologi och åtgärder för att förbättra vattenkvaliten i Strandstuviken,
6. bekämpning av invasiva främmande arter,
7. genomförande av undersökningar i uppföljningssyfte av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden,
8. begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom utplacering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna granar, rotkapning av vindfällda granar och/eller barkning. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet med undantag för eventuellt infört fångstvirke.

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

C Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar,
2. plocka eller samla in växter, svampar, alger, kransalger, mossor eller lavar annat än i begränsad omfattning i naturpedagogiskt syfte. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är tillåtet.
3. ställa upp fordon och släp för campingändamål annat än på anvisad plats och under max 2 dygn i följd,
4. elda annat än på platser iordningsställda av reservatsförvaltaren. Förbudet inkluderar även användandet av engångsgrill. Friluftskök som drivs med gas eller flytande bränsle får användas om dessa används på ett brandsäkert sätt,
5. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för mindre eldrivna fordon avsedda för personer med funktionsnedsättning,
6. framföra motordrivet fartyg med högre hastighet än 5 knop inom område enligt bilaga 1.1,
7. framföra motordrivet fartyg på sådant sätt att naturmiljön eller besökare i området störs. Fartyg ska framföras med visande av gott sjömanskap och med extra hänsyn till naturmiljöns känsliga karaktär genom att minimera användandet av motorer samt hålla låg fart och en dämpad ljudnivå,
8. cykla eller rida på annat än vägar och iordningsställda leder för cykling eller ridning,
9. skada träd vid uppsättning av tavla, plakat, affisch, skylt, vägvisning eller liknande i samband med tävling, arrangemang eller liknande. Anslagen ska plockas ner direkt efter avslutad verksamhet.
10. fånga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs,
11. ankra fartyg vid annat än befintliga bryggor. Undantag gäller för ankring av boj av säkerhetsskäl för surfklubbens verksamhet.

Det är förbjudet att utan Nyköping kommuns tillstånd:

12. anordna lägerverksamhet,
13. anordna tävlingar.

Föreskrifterna C6, C7 och C11 ska inte utgöra hinder för Försvarmaktens verksamhet.

Skötsel och förvaltning

Nyköpings kommun, Samhällsbyggnad, är förvaltare för naturreservatet.

Det allmänna badet Näsudden förvaltas av Tekniska divisionen. Samråd med reservatsförvaltaren krävs innan åtgärder utanför den ordinarie driften.

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

Upplysningar

Beslutet kan överklagas, se bilaga 3.

Om det finns särskilda skäl får Nyköpings kommun med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart, även om beslutet överklagas.

Beslutet kungörs i ortstidning.

Enligt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:96) om åtgärder mot förorening från fartyg är det förbjudet att släppa ut toalettavfall i Östersjön. Förbudet gäller även fritidsbåtar.

Delar av området är ett Natura 2000-område och därför gäller tillståndsplikt för åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Större delen av havsviken Strandstuviken omfattas av totalt fiskeförbud mellan 1 januari-15 juni enligt Havs- och vattenmyndighetens författningssamling (föreskrift HVMFS 2021:6).

Enligt artskyddsförordningen (2007:845) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2009:10) gäller bestämmelser om fridlysning av djur och växter.

Genom beslutet om naturreservat följer att skogsvårdslagens bestämmelser upphör att gälla i reservatet. Se 4 § skogsvårdslagen (SFS 1979:429). Därmed har markägaren inte längre något ansvar enligt 29 § skogsvårdslagen för att bekämpa eller förebygga insektsvärning inom reservatet.

För att skydda miljön och samhället mot utbredningen och skadorna av invasiva främmande arter finns bestämmelser i EU:s förordning (1143/2014) kring förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Enligt den är det förbjudet att importera, sälja, odla, föda upp, transportera, använda, byta, släppa ut i naturen eller hålla levande exemplar av de arter som finns upptagna på den så kallade unionsförteckningen över invasiva främmande arter.

Inom naturreservatet finns två lagskyddade fornlämningar. De utgörs av en fästning/skans och en hög i områdets sydöstra del. Alla typer av markingrepp eller upplag inom 100 meter från känd fornlämning kräver tillstånd enligt 2 kap. 12 § kulturmiljölagen (1988:950).

Vid Näsuddens allmänna bad gäller allmänna lokala ordningsföreskrifter enligt beslut av kommunfullmäktige den 12 december 1995. Hundar skall hållas kopplade på offentlig badplats.

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

SKÄLEN FÖR KOMMUNENS BESLUT

Områdets bevarandevärden utgörs av ett större sammanhängande skogsområde som övergår i havsstrandängar och vatten med marina värden. Landområdet består av en stor variation av naturtyper som till exempel gransumpskog, kalkrik barrblandskog, grov lövskog, betade havsstrandängar. Den kalkrika marken ger en speciell flora med många värdefulla arter. Mångfalden av biotoper ger upphov till en artrik kärlväxtflora som till exempel desmeknopp, hartmanstarr och knärot som alla är rödlistade arter.

Den största havsviken i området, Strandstuviken, har naturvärden av nationellt intresse tack vare bottenlevande kärlväxter som bildar viktiga strukturer. Strandstuviken är också en av länets viktigaste rastlokaler för flyttfågel. Längre norrut ligger havsviken Salstenskroken som är av lokalt värde för naturvärden tack vare ett större sammanhängande område med kärlväxter och kransalger. Dessa skapar viktiga strukturer på botten som är livsmiljöer för ryggradslösa djur, fisk och fågel. Att viken angränsar till Jungfruvassens värdefulla strandängar gör den extra värdefull.

Strandängarna i naturreservatet utgör viktiga miljöer för häckande och rastande fåglar såväl som de fungerar som födosökslokal. Exempel på fågelarter som häckat i området är trastsångare, drillsnäppa, rödbena, vattenrall, större strandpipare och tofsvipa, knölsvan och kricka. Stränderna besöks ofta av stora gåsfloccar som i hög grad bidrar till att hävda strandängarna.

Örstignäs naturreservat länkar samman Linuddens naturreservat och Strandstuvikens naturreservat och inbegriper Natura 2000-området Junfruvassen (52,3 ha). En dryg kilometer västerut ligger Janstorpsskogens naturreservat. Tillsammans med dessa naturreservat ger det förutsättningar för goda livsmiljöer och spridning för djur- och växtarter. Kedjan av skyddade områdena ger också en stor möjlighet till ett rikt friluftsliv.

Naturreservatet har höga värden för friluftslivet och ligger tätortsnära. Besökaren har möjlighet att uppleva värdefulla natur- och kulturmiljöer, biologisk mångfald, utsikt över havet, social samvaro och andra upplevelsevärden.

Nyköpings kommun finner vid vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det finns skäl för att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden och betydelse för friluftsliv bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot olika exploateringsföretag som kan hota områdets unika naturvärden.

Naturreservatet ligger inom den skogliga värdetrakten Skärgårdens skogar. En mindre del av naturreservatet ligger inom riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Hela vattenområdet ligger inom riksintresse för yrkesfiske enligt 3 kap 5 § miljöbalken. Naturreservatet ligger även inom riksintresse Högexploaterad kust med stöd av 4 kap 4 §

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

miljöbalken. Natura 2000-området Jungfruvassen som ligger inom reservatet är riksintresse enligt 4 kap 8 § miljöbalken. Naturreservatet angränsar till Linuddens och Strandstuvikens naturreservat.

Nyköpings kommun bedömer att bildande av naturreservatet är förenligt med nämnda riksintressen m.m. i enlighet med hushållningsbestämmelserna i 3-4 kap. miljöbalken. Naturreservatet bidrar för övrigt till att nationella miljökvalitetsmålen "Ett rikt växt och djurliv", "Ett rikt odlingslandskap", "Levande skogar", "Hav i balans samt levande kust och skärgård" kan uppnås. Bildandet av reservatet bidrar till Grön infrastruktur i länet och utgör ett led i att uppfylla Riksdagens uppsatta mål för friluftslivsmålen, "Skyddade områden som resurs för friluftslivet", "Tillgänglig natur för alla", "Tillgång till natur för friluftsliv".

Nyköpings kommun bedömer att naturreservatet är förenligt med översiktsplanen (2013) som föreslår att östra Arnölandet från Linudden till Strandstuviken (inklusive Jungfruvassen) ska utredas för formellt naturskydd. Delar av området berörs av tre olika detaljplaner (P06-74, P12-12 och P94-12). Nyköpings kommun bedömer att naturreservatet är förenligt med berörda detaljplaner. Ett undantag från föreskrift A1 är formulerat för bryggor inom detaljplan P94-12, Örstignäs fritidshusområde.

Vattnet inom naturreservatet ingår i vattenförekomsterna Sjösafjärden och Örsbaken. Sjösafjärden har den ekologiska statusen *dålig* och den kemiska statusen *uppnår ej god* enligt Vattendirektivets klassificering. Örsbaken har den ekologiska statusen *måttlig* och den kemiska statusen *uppnår ej god*.

Bevarande av områdets värden

För att långsiktigt kunna bibehålla och utveckla de höga naturvärdena knutna till värdefulla och variationsrika naturmiljöer krävs att området undantas från skogsbruk och olika former av exploateringar. För att tillgodose behovet av områden för friluftslivet behöver området undantas från exploateringar och tillgängliggöras för en mångfald av besökare. Vidare behöver de värdefulla marina miljöerna skyddas från fysisk påverkan såsom ankring för att bevara områdets opåverkade karaktär.

Landmiljöerna ska skötas så att de höga natuvärdena samt variationen av naturtyper bibehålls och utvecklas. Stora delar av strandängarna och vassområdena sköts genom bete och slåtter. Vissa delar av skogsmiljöerna hävdas genom bete medan andra ställs om från granplanteringar till mer varierade i trädslag och ålder. Vissa skogsmiljöer lämnas för fri utveckling. Den marina miljön skyddas från ingrepp som riskerar att orsaka försämrade förhållanden för områdets växt- och djursamhällen.

Friluftslivets behov ska tillgodoses genom anläggningar och information som inbjuder till besök och naturstudier i området. Anläggningar för friluftslivet ska ha kanaliseringseffekt i syfte att erhålla en långsiktig samexistens mellan biologisk mångfald, friluftsliv och

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

upplevelsevärden. Vissa delar av reservatet ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning.

Reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus i den biogeografiska regionen för förekommande Natura 2000-habitat och arter.

Inom Jungfruvassens Natura 2000-område ska tillhörande habitat och arter bevaras. Syftet med Natura 2000-området är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden för dessa naturtyper som är några av Europas mest värdefulla och hotade. I Natura 2000-området Jungfruvassen är de prioriterade bevarandevärdena de strandnära betesmarkerna med dess artrika flora tillsammans med områdets näringsrika sump- och granskogar. I Jungfruvassen finns kalkrika skalgrusbankar som gett floran inslag av sällsynta och kalkgynnade arter som exempelvis tvåblad och nästrot. I området har också ett flertal rödlistade arter noterats såsom hartmansstarr, klasefibbla, storgröe och mindre hackspett.

Ärendets handläggning

Dokumentation

Området ligger inom den skogliga värdestrakten *Skärgårdens skogar* enligt länets strategi för formellt skydd av skog. Delar av området har uppmärksammats av Skogsstyrelsen som har registrerat två naturvärden (barrskog) vid Örstignäs gård 2016 och tre nyckelbiotoper (hagmark, ädellövträd och lövnaturskog) vid Jungfruvassens Natura 2000-område registrerade 1993 och 1994. Ytterligare två nyckelbiotoper (barrskog och barnnaturskog) är registrerade 1994 och 2011 norr om campingen.

Reservatsbildningen

En motion inkom till Kommunfullmäktige 2011 med önskemål om att Nyköpings kommun skulle skydda ett område på kommunägd mark som har höga marina värden. Inventeringar genomfördes längs Nyköpings kommuns kust för att identifiera naturvärdesobjekt. Inventeringarna visade på marina värden av nationellt värde i Strandstuviken och lokalt värde i Salstenskroken. En naturvärdesinventering av delar av landområdet samt ett förslag till skötselplan genomfördes 2016. Detta i kombination med att kommunen pekat ut landområdet på Örstignäs som ett område som ska utredas för långsiktigt skydd i översiktsplanen gjorde att Örstignäshalvön med vattenområde lades fram som förslag 2017. Under 2021 togs beslutshandlingar fram som skickades ut på extern remiss den 14 oktober 2021. Beslutshandlingarna har arbetats fram i samverkan med Länsstyrelsens arbete att revidera beslut och skötselplan för Strandstuvikens naturreservat.

Remiss

Förslaget till beslut sändes den 14 oktober 2021 på remiss till sakägare och andra berörda. Remissen kungjordes även i ortstidningen Södermanlands nyheter. 16 yttranden har kommit in till Nyköpings kommun. I bilaga 1.2 framgår delar av remissinstansernas synpunkter och kommunens bemötande.

Datum
2022-04-12
Diarienummer
SHB17/253

Nyköpings kommuns bedömning och intresseprövning

Nyköpings kommun bedömer att skogsbruk, exploatering eller anläggningar inte går att förena med bevarande av områdets höga naturvärden. Detta är därför enligt Nyköpings kommuns uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Nyköpings kommun bedömer att bildandet av ett naturreservat i det aktuella området är väl förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken samt med kommunens översiktsplan.

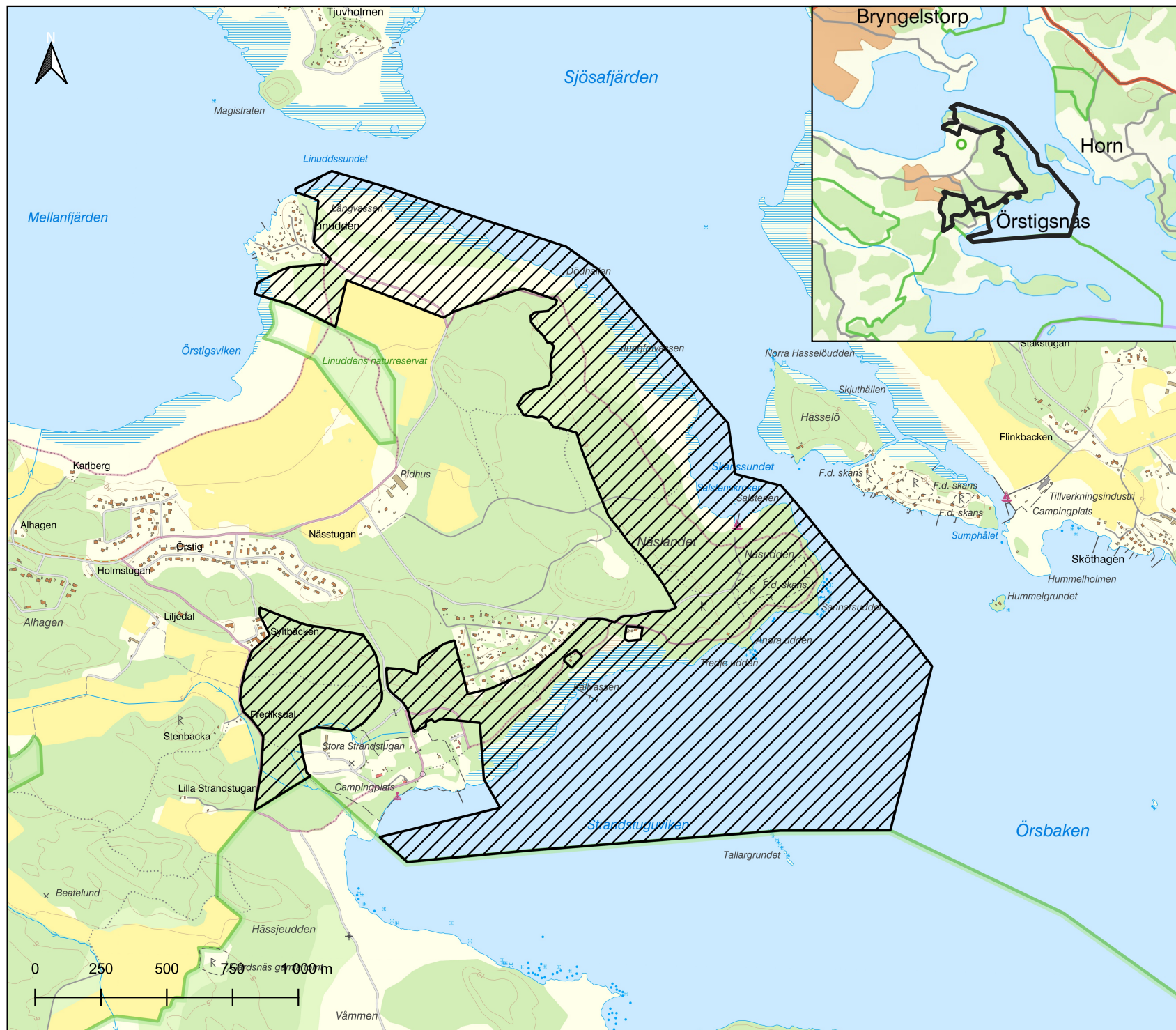
Nyköpings kommun har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att föreskrifterna inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Bilagor

1. Beslutslista
  - 1.1. Beslutslista, föreskrift C6 max 5 knop
  - 1.2. Remissinstansernas synpunkter på förslag till beslut och kommunens bemötande
2. Skötselplan med bilagor
  - 2.1. Skötselplanekarta
  - 2.2. Friluftslivskarta

Beslutskarta

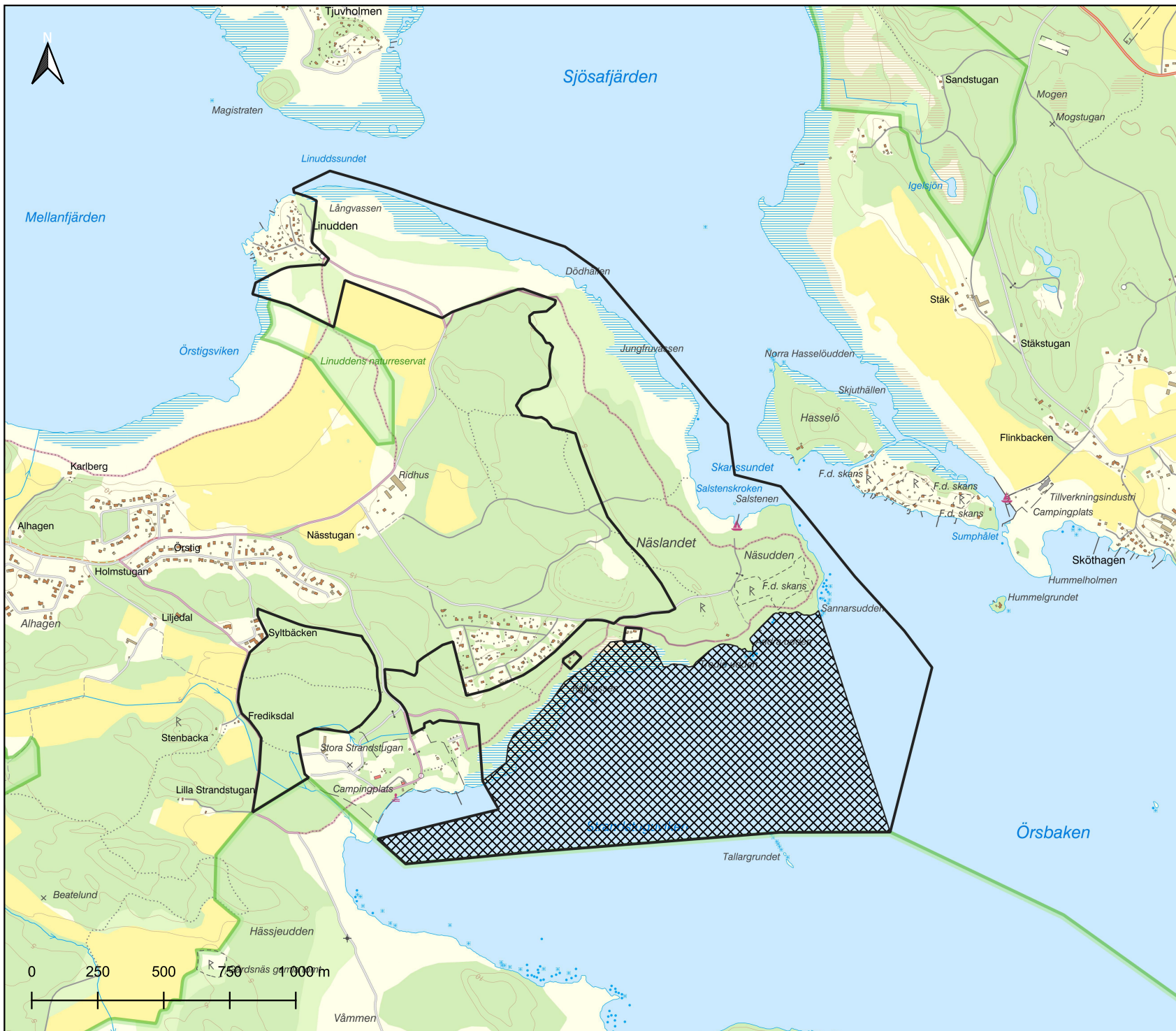
Bilaga 1
Nyköpings kommuns beslut om
Örstignäs naturreservat 2022-04-12.

 Naturreservat

Beslutskarta

Bilaga 1.1
Nyköpings kommuns beslut om
Örstignäs naturreservat 2022-04-12.

- Naturreservat
- Föreskrift C6 Max 5 knop

Remissinstansernas synpunkter på förslag till beslut och kommunens bemötande

Förslaget till beslut om Örstignäs naturreservat sändes den 14 oktober 2021 ut på remiss till sakägare och andra berörda. Remissen kungjordes även i ortstidningen Södermanlands nyheter. 16 yttranden har kommit in till Nyköpings kommun. Här nedan följer en redogörelse av delar av yttrandena och kommunens bemötande av dessa.

Botaniska sällskapet

Botaniska sällskapet tycker att beslut och skötselplan är väl genomarbetade och att föreslagna skötselåtgärder i hög grad kommer att förstärka områdets naturvärden. Botaniska sällskapet anser att även skogsområdena öster om Örstignäs hästgård bör inkluderas i naturreservatet tack vare förekomsten av flera rödlistade arter såsom bombmurkla. Vidare undrar Botaniska sällskapet varför inte den avverkade ytan strax söder om Jungfruvassens slätteräng ingår och vad avsikten med det området är. Botaniska sällskapet anser att ordet skogsbruk istället bör skrivas "kommersiellt skogsbruk" för att förtydliga vad som avses förbjudas. Botaniska sällskapet saknar skrivning om hur död ved ska lämnas vid skötselåtgärder i naturreservatet.

Nyköpings kommun bemöter: Området som föreslås för bildande av naturreservat grundar sig på en avvägning mellan olika intressen som gjorts av Nyköpings kommuns politiska ledning. Målet med den avverkade ytan är lövskog med ädellövinslag likt Linuddens naturreservat. Nyköpings kommun har inte valt att ändra skrivningen då skogsbruk är ett vedertaget begrepp som används i naturreservatsbeslut. Skötselplanen har kompletterats så att det framgår att död ved lämnas.

Jaktarrendatorn

Jaktarrendatorn noterar att uppförande av jaktorn och passröjning, som idag är reglerat i jaktarrendet, inte medges enligt beslutet.

Nyköpings kommun har kompletterat beslutet med ett undantag för uppförande av jaktorn och vakkor samt att utföra passröjning.

Friluftsfremjandet

Friluftsfremjandet framför att i och med att området blir avsatt som naturreservat är förhoppningen att dess varierade och unika karaktär kommer att säkerställas genom rätt skötsel och underhåll. Vidare framför de att det är

högst väsentligt att tillskapa attraktiva cykelleder för att avlasta befintliga vandringsleder och ridleder. Friluftsförbundet önskar att tillgängligheten för besökare med kanot/kajak underlättas. Vidare ifrågasätts varför skogsåtgärderna på Örstignäs skans påbörjats innan beslut om naturreservat är taget. Vidare anser Friluftsförbundet att det saknas redovisning om tillräckligt underlag tagits fram för att förhindra risk för vatten- och vinderosion i strandnära områden vid den omfattande trädfällningen. Friluftsförbundet undrar också varför inte den avverkade ytan söder om Jungfruvassens strandäng ingår i naturreservatet.

Nyköpings kommun har formulerat en åtgärd i skötselplanen för att arbeta fram en plan för områdets olika leder. Vidare möjliggör beslutshandlingarna anläggande av åtgärder för friluftslivet vilket kan vara tillgänglighet för besökare med kanot/kajak. Nyköpings kommun har ett pågående LONA-projekt för Örstignäs och därför har vissa åtgärder inom det blivande naturreservatet redan påbörjats. Vidare kommer vi endast glesa ur trädsnittet närmast stranden vid Örstignäs skans i syfte att behålla det viktiga brynet och undvika erosion. Området som föreslås för bildande av naturreservat grundar sig på en avvägning mellan olika intressen som gjorts av Nyköpings kommuns politiska ledning.

Fritidshusföreningen Örstignäs

Fritidshusföreningen Örstignäs ställer sig positiva till inrättandet av naturreservatet. Föreningen föreslår att naturreservatet ska utökas till att omgärda hela Föreningen Örstignäs fritidshusområde samt all skogsmark norrut till Jungfruvassen. Föreningen tar även upp i sitt yttrande att naturreservatet sammanfaller med detaljplan P94-12 och undrar hur naturreservatet förhåller sig till gällande detaljplan. Vidare framför föreningen att trafikintensiteten redan idag är hög på Skansuddsvägen och man befärar att den blir högre i och med reservatsbildningen. Föreningen ser redan idag negativa effekter som damm och vårdslöst framförande. Föreningen lyfter vikten av att de fortsatt har tillgång och kan underhålla sina vägar, brygga samt pumphus enligt gällande avtal mellan Nyköpings kommun och föreningen. Föreningen vill också fortsatt ha möjlighet att rensa området intill deras brygga på tångrester och vass. Föreningen lyfter att kommunen inte färdigställt den gallring och röjning som sedan länge utlovats inom skötselområde 7c. Föreningen anser att kommunen ska vara återhållsam i att tillskapa nya anläggningar såsom leder för ridning, cykling och vandring och vill vara delaktig i utvecklingsarbetet.

Nyköpings kommun bemöter: Området som föreslås för bildande av naturreservat grundar sig på en avvägning mellan olika intressen som gjorts av Nyköpings kommuns politiska ledning. Nyköpings kommun har tagit hänsyn till detaljplan P94-12 i naturreservatsbeslutet genom att A-föreskrifterna inte ska utgöra hinder för anläggande av bryggor inom detaljplan P94-12. Nyköpings kommun har även bedömt att naturreservatet är förenligt med berörd detaljplan vad gäller skötselområde 7c eftersom det är reglerat som NATUR i detaljplan. Nyköpings kommun vill poängtera att endast en kortare sträcka av

Skansuddsvägen ligger inom naturreservatet men att kommunen har ett ansvar och intresse i att vägen är väl underhållen. Naturreservatet tar hänsyn till möjligheten att underhålla befintliga anläggningar såsom vägar, brygga och pumphus. Skötselplanen har kompletterats med skötselåtgärder för att hålla tångrester på strand och vass borta från brygganläggningar. Nyköpings kommun har förtydligt skötselåtgärderna inom 7c för att kunna slutföra påbörjad gallring. Nyköpings kommun tar gärna del av föreningens synpunkter vid utvecklingen av leder.

Frisksportarna

Frisksportarna ser positivt på att området ska skyddas genom naturreservat och framhäver vikten av att värna de artrika brynen som utgör kantzoner mellan slutna skogsbestånd och öppna odlingslandskap samt mellan fastmarker och vattenytor. Vidare lyfter Frisksportarna att fler sällsynta arter, såsom hasselticka och scharlakansröd vårskål, borde värnas inom området. Frisksportarna anser också att åtgärder behöver vidtas om träddridån mot vattnet avverkas vid Örstignäs skans. Detta för att hindra erosionen av stranden.

Nyköpings kommun har kompletterat de övergripande skötselmålen så att de även inbegriper bryn mellan fastmark och vatten. Sällsynta arter, utöver de som tagits upp i skötselplanen, kommer att beaktas och omnämns särskilt i beslutets syfte: "Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper inom ramen för syftet med reservatet ska beaktas i den löpande skötseln av reservatet.". Nyköpings kommun kommer endast glesa ur trädskiktet närmast stranden vid Örstignäs skans i syfte att behålla det viktiga brynet och undvika erosion.

Linuddens samfällighetsförening

Linuddens samfällighetsförening anser att vägdikena utmed tillfartsvägen till Linudden inte underhållits på många år och det medför översvämmade diken och isvalkar i vägen. Samfällighetsföreningen påverkas idag negativt av tät båttrafik med hög hastighet i farleden med motorljud, svallvågor och dåligt siktdjup till följd. Vidare önskar föreningen fler parkeringsplatser för besökare i områdets norra del för att minimera belastningen på samfällighetens parkering. De önskar även papperskorgar och toaletter. Samfälligheten noterar att det i beslutskartan ser ut som att naturreservatet sammanfaller med samfällighetens område.

Nyköpings kommun vill förtydliga att endast ca 500 meter av vägen närmast Linudden ingår i naturreservatet. Underhåll av befintliga vägar (där vägdikey ingår) inom naturreservatet är tillåtet. Farleden ingår inte i naturreservatet och hastigheten regleras av Sjöfartsverket. Eftersom de upplevda problemen kommer av området utanför naturreservatet kommer inte hastighetsbegränsning i naturreservatet minska problemen. Inom naturreservatet består vattenområdet endast av grundområden vilket naturligt begränsar antalet båtar och att de framförs snabbt inom de känsliga områdena. Nyköpings kommun har förståelse för de upplevda störningarna från farleden men det kan inte lösas inom ramen för beslut om naturreservatet.

Nyköpings kommun har kompletterat friluftskartan med fler parkeringar. Beslutshandlingarna tillåter utplacering av papperskorgar och toaletter och kommunen ser över behovet i den löpande skötseln. Nyköpings kommun har förtydligat att naturreservatet ligger utanför samfällighetens område.

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsen Södermanlands län ställer sig positiv till bildandet av naturreservatet och ser ett särskilt värde med ett kommunalt naturreservat som har marint syfte. Länsstyrelsen har bidragit med kompletterande underlag till beslutet och skötselplanen. Länsstyrelsen framför att betesmark i naturreservatet ingår i fastställd åtagandeplan och att skötselplanens bevarandemål bör harmonisera med denna. Vidare framför Länsstyrelsen att förslaget med en reglering av motordrivet fartyg till max 5 knop inom hela naturreservatet kommer innebära en dubbelreglering av hastigheten från Sannarsudden och in mot Nyköping. Det föreslås undvikas genom att endast reglera hastigheten till 5 knop i Strandstuviken där det idag råder fiskefredning (delar av året). Länsstyrelsen anser att föreskrift C7 är otydlig och inte kan tillsynas och därmed bör strykas eller förtydligas. Länsstyrelsen menar att föreskrift C11 kan behöva förtydligas då det är skillnad på om det är ankring eller förtöjning som avses. Länsstyrelsen har tidigare haft synpunkter på att naturreservatet även borde inkludera skogsområdet öster om Örstignäs hästgård på grund av de höga biologiska värdena.

Nyköpings kommun har gjort en översyn av beslut och skötselplan och kompletterat handlingarna med inkommen information och stämt av mot åtagandeplan. Nyköpings kommun följer Länsstyrelsens förslag att reglera framförandet av motordrivet fartyg i Strandstuviken till 5 knop. I övriga delar av naturreservatet begränsas båttrafikens framfart på grund av de naturliga förhållandena med mycket grunda områden. Nyköpings kommun bedömer att föreskrift C7 kan kvarstå efter dialog med Sjöfartsverket i samband med bildandet av Horsviks naturreservat. Vidare bedömer kommunen att föreskriften är viktig för ett naturreservat med höga marina naturvärden och en hög besöksstäthet. Föreskrift C11 har ändrats till lydelsen "ankra fartyg vid annat än befintliga bryggor" eftersom det är bryggor som avses. Kommunen låter lydelsen om förbjuden ankring kvarstå (förutom vid befintliga bryggor) eftersom de marina naturvärdena skadas av fysisk påverkan så som ankring. Förtöjning av fartyg innebär inte samma negativa påverkan och är därför tillåtet. Området som föreslås för bildande av naturreservat grundar sig på en avvägning mellan olika intressen som gjorts av Nyköpings kommuns politiska ledning.

Nyköpings surfklubb

Nyköpings surfklubb är mycket positiva till att naturreservatet bildas och att det bildas i syfte att vara ett område för friluftaktiviteter och rekreation i havsnära miljöer. Klubben framför att de fortsatt vill ha möjlighet till en grillplats i närheten av området de arrenderar. Av säkerhetsskäl vill de kunna ankra en båt i direkt anslutning till deras område. Vidare vill de kunna hålla området fritt från vegetation och döda träd för att kunna rigga vindsurfingbrädor och starta

kitear. Klubben har också behov av att anlägga ett vindskydd för ombyte och väderskydd. Vidare vill de gärna kunna ersätta/kompletta nuvarande containrar, som fungerar som klubbhus, med enklare bod för ombyte och förvaring.

Nyköpings kommun kommer att anvisa platser för eldning och håller med om att surfklubbens område är en lämplig plats. Eftersom de marina värden är höga utanför surfklubbens område och föreskrifterna inte tillåter ankring har Nyköpings kommun kompletterat föreskrift C 11 med ett undantag för ankring av boj av säkerhetsskäl för surfklubbens verksamhet. Väderskydd och underhållsbehov av mark inryms i den planerade skötseln och genomförs i samråd med kommunen. Ersättning eller komplettering av klubbhus är inte tillåtet enligt föreskrifterna och kan kräva andra erforderliga lov.

Näsuddens bryggförening

Näsuddens bryggförening ser positivt på bildandet av naturreservatet och har inga invändningar.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen ser positivt på att naturvärden och rekreativvärden i det aktuella området skyddas långsiktigt och tillstyrker naturreservatet.

Sörmlandsentomologerna

Sörmlandsentomologerna ser positivt på bildandet av naturreservatet. Föreningen har inventerat storfjärilar i naturreservatet under 30 år. 670 arter storfjärilar har noterats i området och däribland flera rödlistade. Piltecknad fältmätare, *Gagitodes sagittata*, (NT) har noterats sedan 2017. Det är en sällsynt fjäril i Sverige med endast två fyndlokaler i Sörmland. Piltecknad fältmätare lägger sina ägg på värdväxten ängsruta som finns i ett större sammanhängande bestånd vid Jungfruvassen. Det tidiga betet utgör ett hot mot fältmätaren som lägger sina ägg på ängsruta i juni-juli. Föreningen föreslår därför att området för ängsruta stängslas bort för att möjliggöra ett senare betespåsläpp.

Nyköpings kommun har kompletterat skötselplanen för att möjliggöra betesfredade områden i bevarandesyfte.

Privatpersoners synpunkter

Privatperson 1 undrar om gång-och cykelväg kommer uppföras längs bilvägen från Örstigs villaområde till Strandstuviken respektive Linudden för att öka säkerheten för oskyddade trafikanter.

Nyköpings kommun kommer ta med sig frågan när arbetet med Framtagande av plan för sträckningen av leder för vandring, cykling och ridning påbörjas.

Privatperson 2 upplever att Janstorpskogens naturreservat inte sköts bra och att kommunen därmed inte borde bilda ett till naturreservat.

Nyköpings kommun svarar: Örstignäs naturreservat skiljer sig ganska mycket åt både i vilka typer av natur som bevaras och att traditionellt skogsbruk är förbjudet. Örstignäs har en mångfald av naturtyper som flera präglas av närheten till havsstranden och höga naturvärden kopplade till en kontinuitet av skog vilket inte Janstorpskogen gör på samma sätt. Med bakgrund av det är också skötseln annorlunda i det nya naturreservatet.

Privatperson 3 tycker att beslutshandlingarna ser bra ut och anser att det finns riskträd i naturreservatets västra del mot bebyggelsen vid Syltbäcken. Vidare föreslås att stigen i östra kanten av bebyggelsen vid Syltbäcken upp till Solanumvägen ska förtydligas och underhållas.

Nyköpings kommun har under hösten 2021 åtgärdat flertalet riskträd i området och håller med om att omnämnd stig behöver underhållas vilket beslut och skötselplan medger.

Privatperson 4 noterar att föreskrift A3 förbjuder anläggandet av mark- och luftledningarna men undrar vad som gäller för ledningar i vattnet. Vidare önskar de att konflikten mellan friluftsliv och jakt beaktas. Eftersom det är ett välbesökt rekreativt område ifrågasätts om jakt är lämpligt. De efterfrågar ett förtydligande kring hur länge tältning är tillåten. De efterfrågar även fler grillplatser och iläggningsbrygga för kanot. Vidare önskar de att motorbåtstrafiken begränsas bara till och från bryggor. De önskar att fisken bör fredas hela året. Vidare understryker de behovet av att arbeta fram kanaliserande leder för cykling, ridning och vandring. De anser även att naturreservatet borde inkludera skogsmarken mellan Örstignäs gård och naturreservatet samt åkermarken öster om Linuddens naturreservat.

Nyköpings kommun bedömer att med anledning av de höga marina naturvärdena ska även sjöledning regleras i naturreservatsbeslutet, vilket har justerats. Vidare är inte jakt tillåten lör-, sön- och helgdagar. Jägarna ska vara synliga och kommunicera kring jakten och dess syfte. De stora viltstammarna på Arnöhalvön förvaltas på ett ansvarsfullt sätt för att undvika skador på grödor, tomter och de höga naturvärdena på Arnöhalvön. Jakträttsinnehavaren är väl medveten om det speciella med att jaga i ett så välbesökt friluftsområde och att stor hänsyn skall visas det rörliga friluftslivet. Tältning regleras inte i naturreservatsbeslutet och därmed gäller allemansrätten om två dygn. Naturreservatsbeslutet möjliggör iordningsställande av både eldplatser och övriga anläggningar för friluftslivet såsom ökad tillgänglighet för besökare med kanot/kajak. På grund av de höga marina värdena i havsviken Strandstuviken bedömer Nyköpings kommun att en hastighetsreglering för fartyg är nödvändig inom ett större område än bara till och från bryggor. Det är Havs- och vattenmyndigheten som är myndigheten för reglering av fiskefredningsområden. Området som föreslås för bildande av naturreservat grundar sig på en avvägning mellan olika intressen som gjorts av Nyköpings kommuns politiska ledning.

Privatperson 5 är positiv till bildandet av naturreservatet och uttrycker att det är ekologiskt värdefullt att spridningskorridorer nu bevaras från Strandstuviken till Linudden. Vidare framför denne att skogsmarken mellan Örstignäs hästgård och naturreservatet borde ingå eftersom delar ingår i registrerade naturvärdesobjekt. Vidare framför hen att bevarande av livsmiljöer för bombmurkla görs med begränsade åtgärder och bör lämnas för fri utveckling.

Nyköpings kommun bemöter: Området som föreslås för bildande av naturreservat grundar sig på en avvägning mellan olika intressen som gjorts av Nyköpings kommuns politiska ledning. Nyköpings kommun har förtydligat vikten av fri utveckling i miljöer för bombmurkla.

Skötselplan för Örstignäs naturreservat

Foto: Nyköpings kommun

Foton på framsidan: Längst upp till vänster visar grillplatsen på stranden vid Näsuddens badplats. Längst upp till höger visar Jungfruvassens slätteräng i juli. Längst ner till vänster visar bombmurkla som är en skyddsvärd art i reservatets skogsmiljöer. Längst ner till höger visar några av de grova tallarna på stranden vid Näsuddens badplats.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Översikt

Örstignäs naturreservat ligger på Arnölandet, sydöst om Nyköping och är ett ca 278 ha stort område med en stor variation av naturtyper. Örstignäs är ett näs mellan havsvikarna Mellanfjärden och Örsbaken som är en del av inloppet till Nyköpings tätort. I naturreservatet ingår en stor del av havsviken Strandstuviken samt den mindre havsviken Salstenskroken. Vikarna är mycket grunda och bottnarna har stora sammanhängande bestånd av kärlväxter som skapar höga naturvärden.

Landmiljöerna varierar från barrblandskog, granskog, grov tallskog, sumpskog, triviallövskog med ädellövinslag, slåtteräng till betade strandängar. Delar av skogsmiljöerna har under längre tid varit undantaget från konventionellt skogsbruk och skogen hyser strukturer som uppkommit genom intern dynamik. Här finns gamla träd, stående och liggande död ved, luckor och arter knutna till dessa livsmiljöer. En mindre del av skogen har på senare tid avverkats och återplanterats. Området har stora upplevelsevärden och är ett väl nyttjat område för friluftsliv genom till exempel bad, vandring, cykling, ridning, fågelskådning och som utflyktsmål.

Uppgifter om naturtyper, arter och bevarandevärden

Uppskattade arealer av naturtyper:

<i>Skogsmark</i>	<i>Ca 100 ha, varav ca 90 ha produktiv skog</i>
- Örtrik granskog	Ca 23 ha
- Barrblandskog	Ca 26 ha
- Lövskog	Ca 16 ha
- Tallskog	Ca 15 ha
- Barrsumpskog	Ca 10 ha
- Triviallövskog	Ca 3 ha
- Ungskog inklusive hyggen	Ca 7 ha

<i>Öppen betesmark</i>	<i>Ca 36 ha</i>
<i>Hav</i>	<i>Ca 142 ha</i>

TOTALT 278 ha

Prioriterade bevarandevärden

- <i>Naturtyper</i>	- Havsstrandäng, grunda havsvikar, öppen betesmark, slåtteräng, trädklädd betesmark, barrblandskog, tallskog, örtrik granskog, triviallövskog med ädellövinslag, sumpskog
---------------------	---

- *Strukturer (landskapselement)*

- Strandzoner, bältesbildande undervattensväxter, gamla träd, hålträd och död ved i olika nedbrytningsstadier

- *Växt- och djursamhällen*

- Kransalger, kärlväxter, ryggradslösa djur, svampar

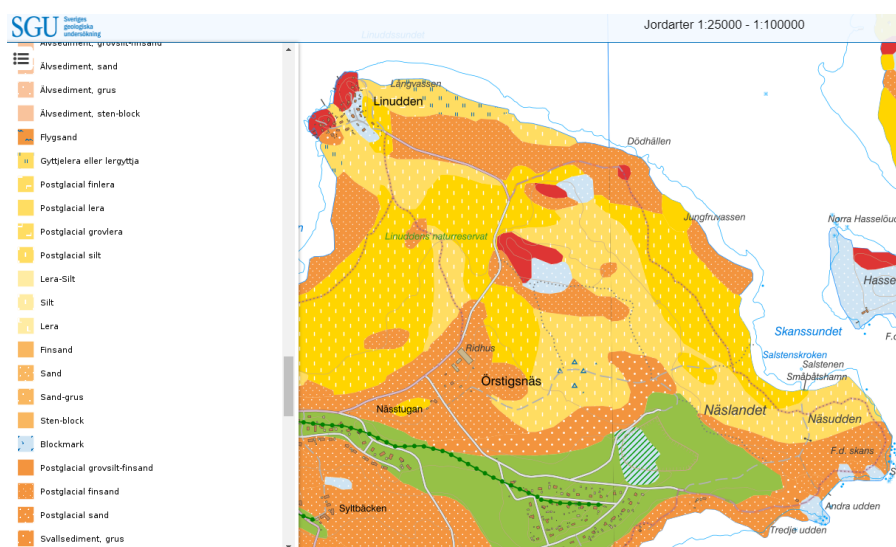
- *Friluftsliv*

- Lättillgängligt, strövvänlig skog, vandring, cykling, ridning, naturstudier, bad, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, social samvaro, upplevelser av natur- och kulturmiljöer, utsikter.

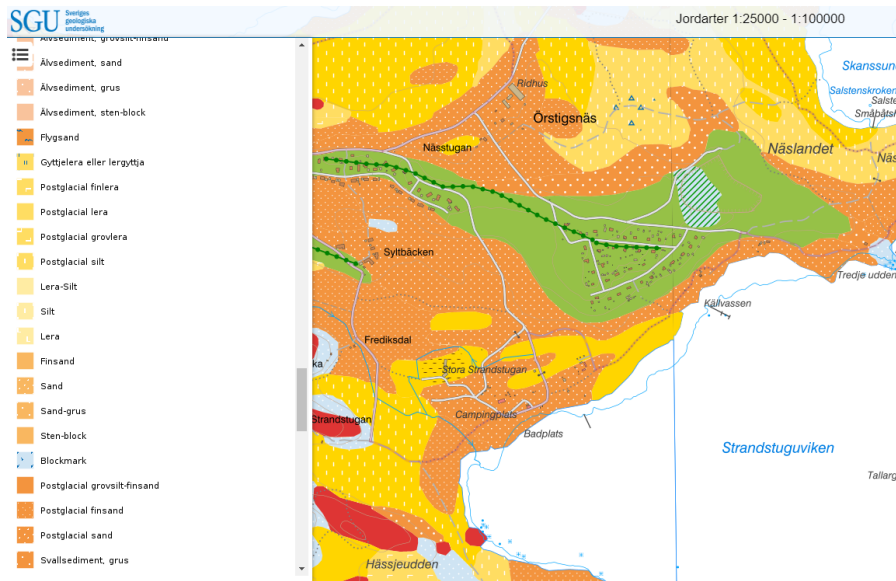
Naturgeografiska förhållanden

Landområdet utgörs av ett varierat naturområde på svagt kuperad mark, endast noll till fem meter över Östersjöns medelvattenstånd. Det innebär att jordarna är förhållandevis unga och har stigit ur havet för mindre än 1500 år sedan. De glaciala avlagringarna som bildar jordarna på Örstignäs har svallats i perioder och det går att se väl utvecklade strandvallar på flera håll i skogen.

Berggrunden består av magmatiska djupbergarter men berget är nästan helt överlagrat av jordarter. Ren sand förekommer vid Dödhällen och norrut, vid Jungfruvassen, Näslandet och kring campingen, se figur 1 och 2. I övrigt förekommer sandiga eller siltiga avlagringar som bildats under eller efter istiden. Eftersom jordarna på alla nivåer och vid olika tidpunkter legat vid havet har de också samlat på sig kalkförande mussel- och snäckskal som ligger inbäddade i jordarterna och på många håll ger en positiv effekt på vegetationen. Detta märks särskilt i de östra och norra delarna där det finns många kalkgynnade växter.

Figur 1. Jordartskartan som visar att sandig mark (orange) förekommer vid Dödhällen och norrut, vid Jungfruvassen, Näslandet och kring campingen. Källa: SGU.

Figur 2. Jordartskartan som visar var i den södra delen av naturreservatet som sandiga marker (orange) förekommer. Källa: SGU.

Området består till övervägande del av genomsläppliga jordarter. Det innebär att nederbördsvatten snabbt silas genom jorden och når grundvattnet. I lägre nivåer nedanför strandvallarna kan det bryta fram och bildar diffusa källflöden t.ex. i Jungfruvassens landområde.

Arnöbäcken rinner en kortare sträcka i naturreservatets sydvästra hörn innan den mynnar i Strandstuviken. Norr om campingen rinner en bäck som ansluter till Arnöbäcken.

Botten i Strandstuviken utgörs framförallt av sand och inslag av silt och grus. Längre ut på de djupare delarna finns mindre områden med gytta.

Historisk och nuvarande markanvändning

De flacka landhöjningsstränderna vid Örstignäs har historiskt utgjort strandängar och landskapet har präglats av bete. Häradskartan från omkring år 1900, se figur 3, visar att området varit skogsbeväxt länge och att Jungfruvassen präglades av gles lövskog medan den södra delen bestod mer av barrskog.

Figur 3. Häradskartan från omkring år 1900 visar att de nordligaste delarna av naturreservatet utgjordes av gles lövskog.

Delar av skogsområdena har genom ett aktivt skogsbruk från 1950-talet genomgått en stark omvandling och idag domineras vegetationen av mer eller mindre likåldriga, planterade bestånd av gran eller som på Näslandet av tall. De mer örtrika skogarna har troligtvis varit hagmarker med enstaka lövträd eller lövdungar och att gran vuxit in under de senaste hundra åren. Troligtvis har hela Arnöhalvön fungerat som utmarksbete eller hagmarksbete för Arnö gård och strandängarna utgjorde slåttermarker, senare betesmarker för många av gårdens djur.

En större fornlämning från 1600-talet finns i området, Örstignäs skans. Skansen var en bevakningsplats av sjöfarten in till Nyköping och var därför trädlös under många år. Därefter grodde markerna igen och det växte tät skog på skansen. Idag har området en karaktär av öppen björkhage efter att man genom huggningar åter öppnat upp beteshagen.

Naturreservatet är ett väldigt viktigt rekreationsområde för de boende på Arnöhalvön men även Nyköpingsbor. Här löper en populär sträcka av Sörmlandsleden och Nyköpings tätorts närmaste allmänna badplats finns inom området, vilket lockar många besökare. Linuddens och Örstignäs fritidshusområde ligger intill naturreservatet och tillsammans med Strandstuvikens camping gör det halvön till ett populärt och levande område sommartid.

Värden för friluftsliv

I området kan besökaren uppleva värdefulla natur- och kulturvärden, biologisk mångfald, utsikter, möjligheter till social samvaro och andra upplevelsevärden. Särskilt intressanta områden att besöka är kustlinjen med dess utsikt, badplatsen med de gamla knotiga tallarna, skansen och de öppna betesmarkerna vid Jungfruvassen.

Naturreservatet binder samman Linuddens och Strandstuvikens naturreservat och skapar en viktig del i ett kust- och skärgårdsområde som är intressant för framförallt vandring, cykling och fågelskådning. Janstorpsskogens naturreservat som angränsar till bebyggelsen på Arnö ligger bara någon kilometer från området.

I naturreservatet ligger Nyköpings närmaste allmänna badplats. Här finns olika anpassningar för personer med funktionsnedsättning som badramp och utedass. Från Nyköpings tätort kan man vandra längs Sörmlandsleden, etapp 45:1, genom hela naturreservatet vidare till Strandstuvikens naturreservat. Leden går bara en liten bit genom Strandstuvikens naturreservats norra del men därifrån finns en markerad stig vidare till Janstorpsskogen naturreservat.

Flera gårdar med hästar ligger i anslutning till området och de sandiga markerna passar bra för ridning. En större ridanläggning byggs tre kilometer från området och ridning tros öka i området och dess närområde. Genom att markera upp särskilda ridleder ska möjligheten finnas att möta ett ökat behov av områden för ridning. Det finns även ett ökat intresse för cykling i terrängen med mountainbikes och även här ska behovet av områden för cykling kunna mötas genom särskilda cykelleder.

Strandstuvikens camping ligger i direkt anslutning till naturreservatet och många av gästerna nyttjar någon av de många stigarna, skådar fågel eller besöka någon av områdets eldstäder. Flera bryggor för fritidsbåtar finns inom området.

Besöksparkering för naturreservatet finns vid Näsuddens badplats och längs Tallarvägen. I naturreservatets norra del, intill Jungfruvassen, finns möjlighet till parkering för ett fåtal bilar.

Biologiska bevarandevärden

Naturreservatets biologiska bevarandevärden består framför allt av de många olika naturtyper som finns på en relativt liten yta. Diversiteten i naturtyper gör att området ger livsmiljö för en mångfald av arter. Området karaktäriseras av den vidsträckta havsstrandängen längs den östra stranden från Linudden till Salstenskroken. Strandängen utgör en viktig länk i ett system av sammanhängande betade strandängar (Stjärnholmsviken-Snäckviken-Strandstuviken-Jungfruvassen-Sjösafjärden-Mellanfjärden-Stadsfjärden-Svanviken) och är en viktig del för länets gröna infrastruktur av strandängar. De marina värdena inventerades under 2013 (enligt en metodik framtagen av Edlund och Siljeholm (2019)).

I havsviken Strandstuviken finns det högsta marina värdet (nationell nivå) bestående i ett stort geografiskt område med sammanhängande strukturer av kärlväxter, kransalger och makroalger. Här finns stora bältesbildande bestånd med bland annat hårsärv, borstnate, ålnate och friliggande blåstång som sträcker sig ner till 3,5 meters djup. Det skapar en viktig livsmiljö för ryggradslösa djur, fisk och fågel. Här finns en stor variation av kärlväxter på botten och viken är förhållandevis lite fysiskt påverkad av till exempel muddring och ankring. Viken har en stor förekomst av mosaikartat bevuxna sandbottnar. På de nakna strandbäddarna finns flera intressanta kärlväxter bl.a. stora mängder av saltnarv och mellanhästsvans.

Den inre delen av Strandstuviken ingår i ett större område som är fiskefredat mellan 1 januari-15 juni, vilket skyddar vårlekande fisk och gynnar förnyringen av fisk.

I Salstenskroken finns ett naturvärde på lokal nivå tack vare ett större sammanhängande område med kärlväxter och kransalger. Dessa skapar viktiga strukturer på botten som är

livsmiljöer för ryggradslösa djur, fisk och fågel. Att viken angränsar till Jungfruvassens värdefulla strandängar gör den extra värdefull. Området är också relativt artrikt i förhållande till sin storlek. Totalt påträffades 11 makrofyterarter, varav sex kärleväxter, tre kransalger, en gulgrönalg och en brunalg vid inventeringen. Växtligheten är dock tydligt påverkat av fysisk påverkan i och omkring viken. De långgrunda stränderna är vassbevuxna i söder medan hävden håller undan vassen i norr. Bukten har ett skyddat läge och domineras av finsedimentbottnar.

Under 2016-2017 genomfördes omfattande restaureringsåtgärder vid Jungfruvassen inom ramen för EU-projektet LIFE Coast Benefit. Naturvårdsåtgärder i syfte att återskapa ett mer öppet landskap genomfördes. För att gynna hävdkrävande arter betas idag större delen av Jungfruvassens Natura 2000-område. Även delar av skogen betas och skapar en lundartad skog med hassel i buskskiktet. Den betade lövskogen är utpekad som nyckelbiotop.

De delar av Jungfruvassens Natura 2000-område som inte betas utgörs av lövskog som utvecklats till lövnaturskog och som på vissa håll är svårframkomlig. Här förekommer den sällsynta arten storgröe i ovanligt många bestånd och sannolikt den största förekomsten i Sörmland. Lövskogsmiljöerna är utpekade som nyckelbiotoper och utgörs av en större sekundär lövnaturskog samt ett mindre bestånd av ädellövträd och grov asp. Här växer den rödlistade aspfjädermossan.

Söderut övergår skogen till barrskog med ca 100-125 år gammal gran och tall och ett tätt bestånd av hassel i buskskiktet. Marken är mycket flack och ligger bara några decimeter ovanför havsnivån. Väster om Salstenskroken övergår området till en högre granskog med ett mer mossrikt markskikt. En mindre del av Skogsstyrelsens utpekade naturvärdesområde för förekomsten av bombmurkla ingår i naturreservatet. Miljöerna direkt utanför naturreservatet utgörs av sammanhängande granskog med stora förekomster av bombmurkla.

Vid den populära badplatsen Näsudden finns ett område med spektakulära tallar. Träden är grova med slät bark och ett slingrande växtsätt som följd av den vindutsatta miljön.

I Naturreservatets västra del finns två större nyckelbiotoper som utgörs av barrskog med bombmurkla och gransumpskog. Barrskogen är en av länets bästa lokaler för knärot som förekommer rikligt. Gransumpskogen ligger norr om Caravan club med rikligt med död ved och intressanta arter som knärot, gammelgranslav och långfliksmossa. Lundbräken och nordbräken bildar stora bestånd tillsammans med skogsbräken.

För fågellivet är strandängarna viktiga för häckande och rastande fåglar såväl som de fungerar som födosökslokal. Exempel på fågelarter som häckat i området är trastsångare, drillsnäppa, rödbena, vattenrall, större strandpipare och tofsvipa, knölsvan och kricka. Stranden besöks ofta av stora gåsflockar som i hög grad bidrar till att hävda strandängarna.

Området har en viktig strategisk betydelse för den biologiska mångfalden eftersom det knyter samman värdefulla naturmiljöer och sätter dem i ett större sammanhang. Området är med sina viktiga strukturer i form av hävdad betesmark, gamla träd, bältesbildande undervattensväxter, torrträd och lågor en värdefull livsmiljö för rödlistade arter. I området

har ett stort antal rödlistade arter, signalarter och andra naturvårdsintressanta arter noterats, se tabell 1.

Tabell 1. Rödlistade arter, signalarter och marina växter som registrerats i objektet. Notera att tabellen bygger på inventeringarna som finns i källförteckningen, samt Nyköpings kommuns egna inventeringar i samband med reservatsbildningen. Rödlistekategori följer Gärdenfors, U. (ed.) 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU. NT = nära hotad, VU = sårbar, CR = akut hotad, S = signalart enligt Skogsstyrelsen.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistad/Signalart
Kärlväxter		
Backtimjan	<i>Thymus serpyllum</i>	NT
Desmeknopp	<i>Adoxa moschatellina</i>	NT
Hartmanstarr	<i>Carex hartmanii</i>	VU
Klasefibbla	<i>Crepis praemorsa</i>	NT
Knärot	<i>Goodyera repens</i>	VU
Ljus solvända	<i>Helianthemum nummularium</i>	NT
Loppstarr	<i>Carex pulicaris</i>	NT
Majviva	<i>Primula farinosa</i>	NT
Rödsäv	<i>Blysmus rufus</i>	VU
Skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR
Slätterfibbla	<i>Hypochaeris maculata</i>	NT
Storgröe	<i>Poa remota</i>	NT
Svinrot	<i>Scorzonera humilis</i>	NT
Ängsnattviol	<i>Platanthera bifolia</i>	NT
Ängsstarr	<i>Carex hostiana</i>	NT
Mossor		
Aspfjädermossa	<i>Neckera pennata</i>	VU
Långfliksmossa	<i>Nowellia curvifolia</i>	S
Fåglar		
Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT
Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT
Järpe	<i>Tetrastes bonasia</i>	NT
Mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT
Rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT
Rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>	NT
Spillkråka	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT
Talltita	<i>Poecile montanus</i>	NT
Svampar		
Barrviolspindling	<i>Cortinarius harcynicus</i>	NT
Barrmusseron	<i>Leucopaxillus cerealis</i>	NT
Bombmurkla	<i>Sarcosoma globosum</i>	VU
Granticka	<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	NT
Gropticka	<i>Postia guttulata</i>	NT
Leptoporus erubescens	<i>Leptoporus erubescens</i>	NT
Lakritsmusseron	<i>Tricholoma apium</i>	VU
Stor aspticka	<i>Phellinus populicola</i>	S
Tallticka	<i>Porodaedalea pini</i>	NT/S
Lavar		
Gammelgranslav	<i>Lecanactis abietina</i>	S

Kransalger och andra undervattensarter

Blåstång	<i>Fucus vesiculosus</i>
Borststräfsse	<i>Chara aspera</i>
Härnating	<i>Ruppia maitima</i>
Härsträfsse	<i>Chara canescens</i>
Skruvning	<i>Ruppia spiralis</i>
Småsvaltung	<i>Alisma wahlenbergii</i>
Vitstjälksmøj	<i>Ranunculus baudotii</i>

Insekter

Aspstumpbagge	<i>Platysoma deplanatum</i>	NT
Brunflamig fälmmätare	<i>Perizoma flavofasciata</i>	NT
Glimfälmmätare	<i>Perizoma hydrata</i>	NT
Humlerotfjåril	<i>Hepialus humuli</i>	NT
Jättestarrsmott	<i>Nascia cilialis</i>	NT
Kårrångsfly	<i>Athetis pallustris</i>	NT
Ligusterfly	<i>Craniophora ligustri</i>	NT
Piltecknad fälmmätare	<i>Gagitodes sagittata</i>	NT
Praktnejlikfly	<i>Hadena confusa</i>	NT
Sexflåckig bastardsvårmare	<i>Zygaena filipendulae</i>	NT
Silversmygare	<i>Hesperia comma</i>	NT
Snedstreckad fälmmätare	<i>Perizoma bifasciata</i>	NT
Stårrer vitblårefly	<i>Hadena bicruris</i>	NT
Tvårbåndat vickerfly	<i>Lygephila viciae</i>	NT
Ångsmålmätare	<i>Eupithecia subumbrata</i>	NT

Kulturhistoriska värden

Två fornlämningar och tre andra kulturhistoriska lämningar har satt spår efter den historiska markanvändningen i området. Den mest framträdande och intressanta är den skansanläggning som finns i områdets östra del, se figur 4. På Skansholmen på andra sidan inloppet ligger Hasselö skans som tillsammans med Örstignäs skans var viktiga i försvaret av staden.

Figur 4. Örstignäs skans syns i ekonomiska kartan från 1958 på Näsudden samt de motsvarande skansanläggningarna på Skansholmen.

Skansen består av ett system av vallar som är tillverkade av sand, jord och stenar på en sammanlagd längd av ca 950 meter. Vallarna syns i Lantmäteriets terrängkuggning, se figur 5. I sen tid har skyttevärn anlagts på några ställen i vallarna. Utanför större delen av vallarna löper en vallgrav.

Figur 5. Skansens utbredning syns som skuggor i Lantmäteriets terrängskuggningskarta.

De övriga fyra lämningarna utgörs av en förhistorisk grav i form av en hög (L1984:7653) och tre kolbottnar (L1984:3436), (L1984:3437) och (L1984:3972), se figur 6 och 7.

Figur 6. En förhistorisk grav finns strax väster om Örstignäs skans vilken syns som en röd rund markering i kartan.

Figur 7. Tre kolbottnar syns i kartan som blå markeringar sydost om Syltbäcken.

Slitage och störningskänslighet

I havsviken Strandstuviken är sjötrafiken reglerad genom en hastighetsreglering till max 5 knop (se bilaga 1.1 till naturreservatsbeslutet) samt förbud mot ankring med hänsyn de grunda bottenarnas känslighet för grumling och fysisk påverkan.

Vattenkvaliteten i naturreservatets marina delar påverkas kraftigt av tillrinnande vattendrags närsaltsrika vatten. Svärtaåns och Nyköpingsåns förorenande effekt på Sjösafjärden, Stadsfjärden och Mellanfjärden påverkar i förlängningen även Örstignäs naturreservat. Åtgärder för att förbättra det tillrinnande vattnets kvalitet är av avgörande betydelse för att de marina delarna av Örstignäs naturreservat ska få en förbättrad status. Ett dike leder dessutom dagvatten från delar av Arnö och närsaltsrikt vatten från angränsande jordbruksmark in i naturreservatet.

Ett fågelskyddsområde är avsatt direkt utanför naturreservatet, i Strandstuvikens naturreservat. Gränsen till fågelskyddsområdet går mitt i havsviken Strandstuviken vilket kräver hänsyn och aktsamhet av besökare. I fågelskyddsområdet råder tillträdesförbud under perioden 1 april – 30 september.

De låglänta, fuktiga markerna i naturreservatet är känsliga för slitage och cykling och ridning ska därmed endast tillåtas på särskilt iordningställda leder. Det finns även ett behov att separera cykling från ridning för att undvika farliga situationer mellan ryttare, häst och cyklist. För att skapa bästa förutsättningarna för ett attraktivt område för cykel, ridning och vandring behöver ett övergripande arbete göras för hela Arnöhalvön.

Naturreservatet är en populär plats för friluftsliv så som grillning och övernattnig (framförallt vid Scoutstugan). För att undvika spontana eldstäder, engångsgrillar och det skräp som ofta kommer med grillning och övernattnig ska avsedda platser pekats ut och anläggas.

PLAN FÖR OMRÅDETS SKÖTSEL

Övergripande mål

Det övergripande målet för naturreservatets skötsel är att stora delar av strandängarna hålls öppna genom bete, ängsskötsel genomförs av slåtterängen och delar av skogen betas. Brynmiljöer mellan öppen betesmark och skog samt mellan öppet vatten och fastland bevaras och utvecklas. Marina naturvärden ska lyftas fram och vårdas.

Det övergripande målet med skogen är att den undantas från virkesproduktion och exploatering samt att naturvårdande skötsel genomförs. Skogen sköts genom röjning, gransanering, friställande av träd och tillskapande av död ved. Naturvårdande skötsel som gynnar bombmurkla och andra hotade arter genomförs. Örstignäs skans restaureras. Åtgärder för att tillgodose friluftslivets behov och kanalisering av besökare genomförs.

Generella riktlinjer och åtgärder.

Södermanlands kustvatten har generellt sett måttlig ekologisk status enligt rådande miljökvalitetsnormer för ramdirektivet för vatten, med några få undantag där statusen är otillfredsställande eller dålig. Framförallt är det nivåerna av näringsämnen, växtplankton och klorofyll som påverkar statusen. Den kemiska statusen bedöms som god med undantag av de ämnen som påverkar och överskrider gränsvärdena i alla ytvatten i Sveriges kustvatten i Östersjön.

Generellt uppnår inte kustvattenförekomsterna i Södermanlands län god ekologisk status enligt den senaste statusklassning inom vattenförvaltningen på grund av den höga halten av näringsämnen i Östersjön. Vattenförvaltningens mål är dock att uppnå minst god ekologisk status samt god kemisk ytvattenstatus och är en förutsättning för att nå gynnsamt tillstånd för reservatet. Detta betyder att den vattenkvalitet som ska uppnås enligt vattenförvaltningen kompletteras av nedanstående preciserade bevarandemål med utgångspunkt i vad som är nödvändigt för att nå gynnsamt tillstånd för just de naturtyper eller direktivarter som förekommer i området.

Inom reservatet ska sådana arter som betraktas som invasiva främmande arter i möjligaste mån hållas efter. I första hand genom att hindra förekomsten helt och i andra hand genom att förhindra så att de sprider sig inom eller till angränsande områden. Främmande arter är djur, växter och svampar som naturligt inte funnits i landet, utan som tagits sig hit med hjälp av människan. Vissa av dem har lyckats sprida sig vidare ut i naturen och påverkar förekomsten av de naturligt förekommande arterna negativt genom att ex. konkurrera ut dem. Sådana arter betraktas då som invasiva främmande arter. Dessa kan skada den biologiska mångfalden och ekosystemen samt ha negativa effekter på jord- och skogsbruk och andra ekosystemtjänster.

Vid skötselåtgärder ska forn- och kulturlämningar särskilt beaktas. Röjning, gallring och avverkning kräver inte tillstånd enligt kulturmiljölagen, under förutsättning att den sker på ett sådant sätt att lämningarna inte skadas eller förändras. Det innebär till exempel att:

- Eventuell körning med skogsmaskin ska ske på tjälad mark eller under sådana väderförhållanden så att markskador inte uppstår.
- Enskilda lämningar får inte köras över eller belamras med ris.
- Träd skall fällas ut från lämningen för att undvika släpskador.
- Forn- och kulturlämningar ska grovrensas på kvistar och annat skogsavfall.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreseptet är indelat i 8 skötselområden som utgår från de bevarandemål och de skötselåtgärder som ska utföras för respektive område.

För karta över skötselområden se skötselplanekarta, bilaga 2.1.

För karta över friluftsliv och rekreation se friluftslivskarta, bilaga 2.2.

Översikt skötselområden

- 1) Grunda vegetationsklädda mjukbottnar (ca 100 ha)
- 2) Grunda mjukbottnar (ca 42 ha)
- 3) Öppen betesmark och slätteräng (ca 36 ha)
- 4) Lövskog (ca 16 ha)
- 5) Örstignäs skans (ca 10 ha)
- 6) Örtrik blandskog (ca 23 ha)
- 7) Barrskog (ca 44 ha)
  - a) Gammal tallskog (ca 5 ha)
  - b) Barrblandskog på norra och södra sidan av väg mot badet (ca 7 ha)
  - c) Gles tallskog söder om Örstignäs fritidshusområde (ca 10 ha)
  - d) Barrnatureskog (ca 9 ha)
  - e) Sumpskog (ca 10 ha)
  - f) Granskog med grova tallar (ca 3 ha)
- 8) Blandskog med löv (ca 7 ha)

Skötselområde 1: Grunda vegetationsklädda mjukbottnar (ca 100 ha)

Beskrivning

Området sträcker sig från Linudden i norr längs kusten ner till havsviken Strandstuviken. Skötselområdet avgränsas mot stranden, till den större delen, av medelvattenståndet och utgörs av grundområden ner till 1,5-2 meters djup inklusive de inventerade naturvärdesobjekten i havsvikarna Salstenskroken och Strandstuviken. Vassområdet nedanför Örstignäs fritidshusområde ingår även i skötselområdet.

Salstenskroken är av lokalt naturvärde och omfattar de grunda bottenarna ner till knappt 1,5 meters djup. Värdet består framförallt i de stora bältena på botten med strukturbildande kärlväxter och kransalger. Större delen av viken gränsar till välhävdade strandängar som ingår i Jungfruvassens Natura 2000-område. Salstenskroken har ett skyddat läge och domineras av finsedimentbottnar. I norra delen finns områden med sand och inslag av grus, sten och block.

De grunda bottenarna i havsviken Strandstuviken är av nationellt naturvärde tack vare de stora täta bestånden av strukturbildande makrofyter (bottenlevande kärlväxter). Bottnen består framförallt av sand och i de mest skyddade delarna förekommer finsediment. Strandstuvikens vattenkvalité påverkas av näringsrikt vatten från Nyköpingsån och grumliga fjärdar innanför Skansundet samt av farleden in till Nyköping med sin muddrade ränna och rikliga båttrafik.

Negativa påverkansfaktorer för att uppnå bevarandemålen kan vara indrivande lös tång som ligger och ruttnar i de grundaste partierna mot land.

Inom skötselområdet ligger den allmänna badplatsen Näsudden med brygga och handikappramp. Näsuddens bryggförening och Örstignäs fritidshusområde samt en privat fastighet har bryggor inom skötselområdet.

Bevarandemål

Områdets strukturbildande bottenväxande kärlväxter och kransalger ska bevaras och utvecklas. Deras ekologiska funktioner som habitatbyggare ska bestå eller utvecklas. De utpekade områdena med höga naturvärden i Strandstuviken och Salstenskroken ska bevaras och utvecklas.

Artsammansättningen ska vara naturlig och främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma.

De grunda vegetationsklädda mjukbottenarna präglas av god vattenkvalitet i enlighet med vattendirektivet och har försumbar påverkan av belastning i form av utsläpp och läckage av näringsämnen och miljöförorenade ämnen. Grumling, annan fysisk påverkan eller exploatering (orsakad av exempelvis båttrafik, ankring och muddring) är försumbar och får inte resultera i negativa direkta eller indirekta effekter på arter och funktioner i naturtypen.

Preciserade bevarandevärden, enligt regional handlingsplan för Egentliga Östersjön, som finns inom skötselområdet innefattar: sandbankar, sedimentbottnar med makroskopisk fauna, blottade ler- och sandbottnar, rekryteringsområde för rovfisk, vikar och sund, ängar av kärlväxter, frilevande blåstång, kransalgsängar, rekryteringsområde för kustlevande rovfisk och för plattfisk samt övervintrings- och rastområden för bergand, småskrake och salskrake.

Skötselåtgärder

Vid Näsuddens badplats och brygganläggningar tas tång och andra alger bort från strandkanten årligen. Materialet förs bort. Bekämpning av sly och vass genomförs vid behov i anslutning till brygganläggningar. Föreskrifterna om reglerad hastighet (5 knop) i havsviken Strandstuviken och ankringsförbud förväntas ha en positiv effekt på undervattensvegetationen då körning över grunda mjukbottnar kan skapa påtaglig grumling och orsaka betydande skador på vegetationen.

Undersökningar genomförs för att lokalisera viktiga rekryteringsområden för fisk samt för att ge ett bättre underlag om habitatkvalitet och fiskbeståndens status.

Skötselområde 2: Grunda mjukbottnar (ca 42 ha)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar grunda mjukbottnar från cirka 2 meters djup som nästintill saknar bottenvegetation. Skötselområdet sluttar svagt och är som djupast längst i öster. Bottenmaterialet domineras av finsediment.

Bevarandemål

Vattenkvaliteten ska vara god i enlighet med ramdirektivet för vatten och siktdjupet stort.

Artsammansättningen ska vara naturlig och främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma.

Preciserade bevarandevärden, enligt regional handlingsplan för Egentliga Östersjön, som finns inom skötselområdet innefattar: sedimentbottnar med makroskopisk fauna och övervintrings- och rastområden för bergand, småskrake och salskrake.

Skötselåtgärder

Reglerad hastighet (5 knop) och ankringsförbud förväntas ha en positiv effekt på undervattensvegetationen då körning över grunda mjukbottnar kan skapa påtaglig grumling och orsaka betydande skador på vegetationen.

Skötselområde 3: Öppen betesmark och slåtteräng (ca 36 ha)

Beskrivning

Skötselområdet inkluderar den öppna betesmarken och den restaurerade slåtterängen, flacka stränder med vass, betade strandängar och sand- och moränstränder inom Jungfruvassens Natur 2000-område. I den norra delen av området ligger en zonerad

betesmark med torr gräsmark som övergår i en fuktig och mycket artrik naturbetesmark med skiftande låg- och högörtssamhällen. Den högsta och torraste delen har restaurerats och skötts som slåtteräng sedan 2017. Inom slåtterängen förekommer hävdgynnade arter som till exempel svartkämpar, svinrot, vårbrodd, ängssyra, teveronika, knippfryle, rödblåra, ängsbräsma, gökärt, blåsuga, smörboll och gullviva. Slåtterängen innehåller också öppna sandblottor som har stor betydelse för naturreservatets artrikedom av insekter. Slåtterängen slås årligen med traktorburen slåtterbalk som efterföljs av bete.

Mot havet är strandängen bevuxen med klibbal som sedan övergår i en öppen och översvämningsbetingad havsstrandäng. De södra delarna av skötselområdet utgörs av betad havsstrandäng med saltanrikade sedimentbäddar där saltnarv och mellanhästsvans förekommer.

Den artrika naturbetesmarken är kalkpåverkad, ogödslad och har en hög artrikedom med ett stort antal hänsynskrävande arter. Särskilt kärllväxtfloran är skyddsvärd med flera rödlistade arter. Betesmarken är tidigare havsbotten vilket gör att sandblottor syns här och var. Blottad sand utgör en viktig livsmiljö för sandlevande insekter.

Bök från vildsvin förekommer och finns i stor omfattning inom Linuddens naturreservat vilket påverkar de hävdgynnade arterna negativt.

Bevarandemål

Bevara en öppen betesmark och slåtteräng med tydligt hävdpräglad flora med höga naturvärden. Hävden med bete och slåtter ska främja och öka andelen hävdgynnade arter inom flera artgrupper, t.ex. kärllväxter, insekter och fåglar. Igenväxningsvegetation saknas. Öppna sandblottor förekommer utspritt i naturbetesmarken.

Vassarna ska erbjuda lämpliga häcknings- och födosöksmiljöer för vassgynnade fåglar. Vassar som gränsar till betesmark ska i betydande avsnitt erbjuda en skyddande blå bård i grundområdet på landsidan för att bland annat gynna fiskrekryteringen.

Skötselområdet ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Förekomst av viltskador i form av vildsvinsbök ska endast vara av ringa omfattning.

Skötselåtgärder

Betesmarken betas för att hålla marken öppen och gynna en artrik och lågvuxen slåtter- och hagmarksflora. Betet ska påbörjas tidigt på säsongen och området ska vara avbetat vid vegetationsperiodens slut så att ingen skadlig förnaansamling bildas. Betesfredade områden, olika tider på året, är möjligt att skapa i bevarandesyfte. Slåtterängen hävdas på traditionellt sätt med fagning på våren och slåtter med skärande eller klippande redskap mellan 15 juli-30 augusti och med efterföljande bete när återväxten kommit upp.

Röjning av igenväxningsvegetation genomförs efter behov. Sammanhängande snår av rosor och björnbär hålls efter. Sandblottor tillskapas. Viltskadorna hålls på en acceptabel nivå för naturvärdena.

Skötselområde 4: Lövskog (ca 16 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av två delar som båda domineras av lövträd i trädskiktet.

Det norra området, intill Linuddens naturreservat, består av igenvuxen åkermark från 1960-talet med ett trädskikt av björk, asp och lind. Hassel förekommer i buskskiktet. Här finns gott om död ved och området är bitvis snårigt. Området ingår i en större beteshage som går längs havsstranden mot Arnö.

Det södra området består av lövskog på före detta betesmark innanför Jungfruvassens betade strandängar. Lövskogen utgörs idag till vissa delar av skogliga nyckelbiotoper. De höga naturvärdena är kopplade till äldre träd och buskar och värdefulla markförhållanden med kalkpåverkan. Trädskiktet domineras av al, björk och ask. I buskskiktet förekommer framförallt grov hassel i buketter men även hägg, try och måbär. Centralt i området ökar utbredningen av buskar och markvegetation saknas bitvis. Här är skogen orörd och har utvecklats till en lövnaturskog som på vissa håll är svårframkomlig. I stora delar av området finns rikligt med ormbunkar, gräs och örter. Den sällsynta arten storgroë förekommer här i ovanligt stora bestånd med sannolikt den största förekomsten i Sörmland. Även svampfloran är rik i området. Vatten bryter fram i källflöden på flera håll. I området finns stora mängder död ved. Delar av området ingår i beteshagen vid Jungfruvassen och är en mer luckig lövskog.

Bök från viltsvin har blivit en mer regelbunden syn i skötselområdet och riskerar att påverka marklevande svampar och växter negativt.

Bevarandemål

Flerskiktad lövskog av lundkaraktär där hassel dominerar i buskskiktet och grova lövträd i trädskiktet. Ask finns i olika åldrar. Betespräglad lövskog inom Jungfruvassens beteshage. Död ved finns i riklig mängd. Omfattning av viltskador i form av viltsvinsbök är på en för naturvärden acceptabel nivå.

Skötselåtgärder

Igenväxande gran hålls borta. Grova lövträd frihuggs. Föryngring av hassel, ask och andra lövträd gynnas. Lövskogen som ingår i Jungfruvassens beteshage betas. Hela skötselområdet bör betas. Vid behov genomförs plockhuggning för att möjliggöra bete. Hålla viltskadorna i skötselområdet på en acceptabel nivå.

Skötselområde 5: Örstignäs skans (ca 10 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av fornlämningen Örstignäs skans och markerna direkt utanför fornlämningen som kallas för fornlämningsområdet.

Fornlämningen Örstignäs skans utgörs av ett system av uppbyggda vallar och vallgravar. Skansen är beväxt med mestadels öppna igenväxande gräsmarker med ett glest trädskikt. Trädskiktet utgörs av äldre björk och sälg, unga vidkroniga ekar, rönn, hägg och hassel. Markskiktet består av gräs och örter av olika arter som till exempel liten blålocka, smultron, blodrot och humleblomster.

Fornlämningsområdet som ligger utanför skansens vallgravar utgörs på norra sidan av nyligen avverkad granskog. Lövträd som björk och asp har sparats. Närmast stranden, vid Salstensskroken, övergår trädskiktet till framförallt al och tall. Hela östra strandkanten utgörs av grova granar med inslag av björk och hassel i buskskiktet. Markvegetationen i fornlämningsområdet består i det avverkade området framförallt av mossor för att i den mer öppna strandskogen bestå av mestadels gräs och örter. Söder om skansen finns ett bestånd av grova tallar samt gran i olika åldrar.

Bevarandemål

Skansen utgörs av en välhävdat öppen betesmark med enstaka friställda vidkroniga träd. Området är väl avbetat och fornlämningen är tydligt framträdande i landskapet från olika väderstreck. Fornlämningsområdet har en öppen hävdpräglad betesmark med trädklädda delar. Närmast stranden förekommer gles strandskog som möjliggör utblickar mot Hasselö och Skansholmen

Skötselåtgärder

Hela skötselområdet betas, gärna växelbetas med nöt och får om möjligt. Årlig röjning av sly om inte djuren förmår hålla efter uppslagen. Brynmiljön mot stranden i öster ska vara öppen för sikt mot Skansholmen. Området slyröjs vid behov. Bärande träd och buskar gynnas.

Skötselområde 6: Örtrik blandskog (ca 23 ha)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av en blandskog innanför de betade strandängarna med ett örtrikt markskikt. Den norra delen av skötselområdet domineras av löv för att söderut övergå i ett bestånd med ca 100-125 år gammal gran med ett inslag av tall och tätt med hassel i buskskiktet. De högresta granarna och täta hasselbestånden skuggar marken och ger ett mossrikt markskikt. Allra längst i norr finns ett bestånd av grov asp där den rödlistade aspfjädermossan förekommer. I den södra delen av skötselområdet har den fridlysta bombmurklan observerats. Bök från viltsvin har blivit en mer regelbunden syn, vilket riskerar att påverka bombmurkla negativt. Liggande död ved förekommer sparsamt.

Hela skötselområdet är mycket flackt och ligger bara några decimeter ovanför havsnivån. Den lilla höjdskillnad som finns utgörs av de gamla strandvallarna som är tydliga och delvis bildar en gräns mellan mer lövrik strandskog och granskog.

En tidigare avverkad yta förekommer i skötselområdet. Här står idag ett tätt bestånd av ung gran med inslag av lövträd.

Bevarandemål

Blandskog med en mångfald av träd- och buskarter. En kontinuitet av grov asp finns vilket bl.a. ger goda förutsättningar för aspfjädermossa och hålhäckande fåglar. Förutsättningarna för bombmurkla är goda. Delar av området betas. Död ved, liggande och stående, förekommer.

Omfattning av viltskador i form av viltsvinsbök är på för naturvärdena acceptabel nivå.

Skötselåtgärder

I huvudsak fri utveckling. I den tidigare avverkade ytan tas gran bort för att gynna löv. Inom lokalen för bombmurkla kan åtgärder som gynnar arten genomföras. Om möjligt kan delar av området betas extensivt för att motverka igenväxning. Hålla viltskadorna i skötselområdet på en acceptabel nivå.

Skötselområde 7: Barrskog (ca 44 ha)

Skötselområdet utgörs av flera mindre områden som alla utgörs av barrskog men som skiljer sig i sin karaktär. De har brukats på olika sätt genom tiderna och markfuktigheten varierar från ren sand till sumpmark.

7a) Gammal tallskog (ca 5 ha)

Beskrivning

Gammal tallskog med glest stående grova tallar. Området består av strandskog som går från öppen sandstrand till ett tätt kronskikt av grova slätbarkade tallar. Tallskogen är ganska enkelskiktad och förekomsten av föryngring är begränsad.

Bevarandemål

Gammal tallskog med träd i varierande ålder. Död ved förekommer.

Skötselåtgärder

Hindra inväxning av gran och gynna uppslag av tall för en kommande föryngring av tallskogen. Gläntor kan skapas för att få in mer ljus och gynna föryngring av tall.

7b) Barrblandskog på norra och södra sidan av väg mot badet (ca 7 ha)

Beskrivning

Tallskog på sandig mark med inslag av äldre träd. Den sandiga marken gör området magert med blåbär och lingon i markskiktet. Nästan ingen död ved förekommer.

Bevarandemål

Gammal tallskog på mager mark. Död ved förekommer.

Skötselåtgärder

Hindra igenväxning av gran och gynna föryngring av tall. Om möjligt kan naturvårdsbränning genomföras alternativt skötselåtgärder som efterliknar brand.

*7c) Gles tallskog söder om Örstignäs fritidshusområde (ca 10 ha)**Beskrivning*

Tallskog med cirka 100-åriga tallar och inslag av ek och björk. Östra delen av området har siktröjts för att skapa öppna vyer mot vattnet och mer solexponerade miljöer och är därmed enskiktat. Längs Sörmlandsleden, som går genom området, finns sandblottor med förekomst av sandgrävande insekter. I den västra delen är buskskiktet väl utvecklat. Död ved saknas.

Bevarandemål

Gammal tallskog med ett stort inslag av löv.

Skötselåtgärder

Friställning av tallar och vidkroniga lövträd. Sandblottor tillskapas. Hindra igenväxning av gran och lövsly för att gynna tall och solkrävande sandinsekter

*7d) Barrnatureskog (ca 9 ha)**Beskrivning*

Gammal barrblandskog med tjockt mosstäcke som till största delen utgörs av nyckelbiotoper. Området är olikåldrigt och har troligtvis lång kontinuitet av barrskog, inte minst med tanke på förekomsten av bombmurkla. Troligtvis bildar bombmurkla mykorrhiza med gran och är därmed beroende av levande granar. Området är också en av länets bästa lokaler för knärot som förekommer rikligt. Träden har en ålder av 100-125 år. På flera av de gamla granarna finns gammelgranslav. I området förekommer lakritsmusseron (VU), granticka (NT), zontaggsvamp och skarp dropptaggsvamp. Det finns sparsamt med död ved men enstaka äldre lågor och högstubbar förekommer. Bök från viltsvin har blivit en mer regelbunden syn, vilket riskerar att påverka marklevande svampar och växter negativt.

Bevarandemål

Gammal olikåldrig barrblandskog med rik förekomst på död ved. Tunt mosstäcke med en lätt markstörning som skapar förutsättningar för bombmurklan och andra marksvampar. Omfattning av viltskador i form av viltsvinsbök är på för naturvärdena acceptabel nivå.

Skötselåtgärder

I huvudsak fri utveckling. Åtgärder som gynnar bombmurkla och andra marksvampar, som till exempel bibehållandet av kontinuitet av gran, ett tunt mosstäcke samt en lätt markstörning. Åtgärder som ökar förutsättningarna för lakritsmusseron som till exempel att gynna tall och tillskapa blottad jord. Hålla viltskadorna i skötselområdet på en acceptabel nivå.

*7e) Sumpskog (ca 10 ha)**Beskrivning*

Barrblandskog på fuktig mark med inslag av kärr som ger en rik flora av ormbunkar. Lundbräken och nordbräken bildar stora bestånd tillsammans med skogsbräken. Död ved förekommer rikligt. Här finns knärot (VU, fridlyst), jungfru Marie nycklar (fridlyst) och gammelgranslav (S).

Bevarandemål

Gammal barrsumskog med oförändrad hydrologi. Död ved förekommer rikligt.

Skötselåtgärder

Fri utveckling.

*7f) Granskog med grova tallar (ca 3 ha)**Beskrivning*

Granskog med inslag av högresta och grova tallar. Ett visst lövsinslag förekommer. Blötare partier förekommer inom skötselområdet som ligger direkt norr om ett sumpskogsområde. Granskogen ligger högre och fungerar som en skyddszon till sumpskogen.

Bevarandemål

Barrblandskog med ett varierat trädskikt i ålder och trädslag. Död ved förekommer.

Skötselåtgärder

I huvudsak fri utveckling. Vid behov genomförs åtgärder för att gynna tall och löv och för att få mer variation i trädslag samt skapa förutsättningar för föryngring.

Skötselområde 8: Blandskog med löv (ca 7 ha)*Beskrivning*

Området utgörs av en nyligen avverkad yta som inte markberetts. Lövträd och äldre barrträd har sparats.

Bevarandemål

En välskiktad blandskog med ett varierat trädskikt i ålder och trädslag. Inslaget av lövträd är stort.

Skötselåtgärder

Försiktig röjning görs för att gynna löv och skapa en variation av trädslag. Gran röjs bort för att gynna ljuskrävande arter. Området glesas vid behov ur för att frihugga träd och gynna löv.

Friluftsliv*Beskrivning*

Området är ett mycket värdefullt friluftsområde för boende på Arnöhalvön och för Nyköpings tätort samt för besökare utifrån. Området ligger på gång- och cykelavstånd

bara 7 km från Nyköping. Området bjuder in till vandring, cykling och ridning med en nära kontakt med havet. Sörmlandsleden har en mycket populär sträcka genom i princip hela naturreservatet och på flera håll finns andra lättillgängliga stigar. Naturreservatet ligger mellan Linuddens och Strandstuvikens naturreservat vilket skapar möjlighet för en bredd av naturupplevelser och långa sträckor för vandring, löpning och cykling.

I de centrala delarna av naturreservatet finns Nyköpings närmaste allmänna bad Näsudden. Här finns handikappanpassat utedass, handikappramp ner i vattnet och badbrygga. På stranden finns eldstad som förses med ved. I skogen intill badplatsen ligger den så kallade scoutstugan. Ett sparsamt använt hästbad finns längst ut på Näsudden.

Angränsande till naturreservatet ligger välbesökta Strandstuvikens camping och Caravan club. Vintertid plogar Strandstuvikens camping upp skridskobana för allmänhetens åkning när isen bär. Nyköpings surfklubb har sin samlingsplats i naturreservatet.

Besöksparkering till naturreservatet finns intill Näsuddens bad. I den mest västra delen av naturreservatet, utmed Tallarvägen, finns ytterligare en besöksparkering, denna med handikappanpassat utedass. I norra delen av naturreservatet, intill Jungfruvassen, finns möjlighet för ett fåtal bilar att parkera.

Tältning är tillåtet i hela naturreservatet enligt allemansrätten,

Bevarandemål

Gränsmarkeringen för området är i gott skick. Området är tillgängligt för besökare att bedriva olika typer av friluftaktiviteter och naturpedagogiska verksamheter.

Parkering, stigar och andra friluftsanläggningar är i gott skick. Leder, stigar, anordningar och anläggningar ska vara anpassade så att de uppfyller funktionen att underlätta besökarnas möjlighet att ta del av och uppleva området. De ska även ha funktionen att styra slitaget från besökare till lämpliga marker samt att minimera påverkan på störningskänsligt växt- och djurliv. Särskild plan ska tas fram för att underlätta samexistens mellan de olika typerna av leder samt kanalisera störning och slitage.

Den allmänna badplatsen Näsudden och dess friluftsanläggningar är i gott skick.

Antalet iordningsställda eldningsplatser och dess utformning och placering ändras och utvecklas vid behov. De aktuella eldningsplatserna ska framgå för besökaren.

Fiskeintresserade besökare erbjuds möjlighet att fiska i reservatet under den del av året eller den del av reservatet där det inte råder fiskeförbud. Det råder ankringsförbud (med undantag för småbåtshamnar och besöksbryggor) samt en begränsning i hastighet (max 5 knop) i havsviken Strandstuviken, se bilaga 1.1 till naturreservatsbeslutet.

Vissa delar av reservatet är anpassat för personer med funktionsnedsättning.

Skötselåtgärder

Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser på land. Informationstavlor tas fram med aktuell information om reservatet och dess olika värden och de underhålls och uppdateras vid behov.

Framtagande av plan för sträckningen av de olika lederna för vandring, cykling och ridning i reservatet. Stigar markeras och skyltas. Riskträd intill stigar tas bort och lämnas som död ved. Cykel- och ridleder anläggs och underhålls. Sörmlandsleden underhålls av föreningen Sörmlandsleden. Bänkbord och eldstäder placeras ut och underhålls.

Anläggning och underhåll av anordningar för friluftslivet och naturpedagogisk verksamhet. Eldstad, bord och bänkar iordningsställs vid skansen. Informationsskylt om Örstignäs skans sätts upp. En snorkelled anläggs. Vissa anordningar anläggs för personer med funktionsnedsättning.

Jakt och fiske

Jakt och fiske är inte reglerat i naturreservatsbeslutet. Större delen av havsviken Strandstuviken är fiskefredat mellan 1 januari-15 juni.

Byggnader, vägar och anläggningar

Inom naturreservatet finns följande byggnader, vägar och anläggningar:

- En grusad väg till Linuddens fritidshusområde.
- En mindre grusväg ner till hästbad i Skansundet.
- En grusad väg till Näsuddens parkeringsplats och Näsuddens bryggförening.
- En småbåtshamn tillhörande Näsuddens bryggförening.
- En handikappanpassad toalett vid Näsuddens bad.
- En handikappanpassad badramp och en brygga vid Näsuddens bad.
- En grusad väg till scoutstugan.
- En stuga, scoutstugan, intill Näsuddens bad med tillhörande utedass.
- Ett vindskydd i närheten av scoutstugan.
- Ett förfallet skjul, en bit från Nyköpings surfklubb
- Två containrar vid Nyköpings surfklubb som används till förvaring samt en flaggstång.

- En spång från Örstignäs 1:58 genom vassen.
- En grusad väg till Örstignäs 1:57 som underhålls av fastighetsägaren till Örstignäs 1:57 enligt avtal.
- Ett mindre förråd vid Örstignäs fritidshusområdes brygga.
- En brygga tillhörande Örstignäs fritidshusområde.
- Ett pumphus tillhörande Örstignäs fritidshusområde.
- En mindre del av en grusad väg mellan Strandstuvikens camping och Örstignäs fritidshusområde som leder till vandrarhemmet på campingen.

UPPFÖLJNING

Uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder genomförts. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för eventuell omprövning av skötselplanen.

Uppföljning av bevarandemål

Ett tredje dokument ska tas fram i samband med uppföljningen av naturreservatet. Dokumentet är en uppföljningsplan med målindikatorer för de olika bevarandemålen. Uppföljningen av bevarandemål sker i enlighet med instruktioner från Naturvårdsverket.

Kostnader och finansiering

Tillsyn och skötselåtgärder bekostas av förvaltaren.

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Plats	Prioritet
Utmärkning av naturreservatets gräns på land	Snarast, sedan vid behov	Reservatets gräns	1
Underhåll av naturreservatets gränsmarkering	Vid behov	Reservatets gräns	1
Informationsskyltar tas fram, underhålls vid behov	Inom 5 år, sedan vid behov	Se friluftslivskarta, bilaga 2.2	1
Framtagning av en plan för olika leder och dess sträckningar	Inom 1 år	Hela reservatet	1
Anläggning och underhåll av markerade leder för cykling, ridning och vandring	Inom 2 år	Enligt särskilt framtagen plan	1
Rensa strandkanten vid Näsuddens bad och brygganläggningar från tång och andra alger	Årligen	Skötselområde 1	1
Betesdrift	Årligen	Skötselområde 3, 5 och samt delar av 4	1
Slätter och fagning av slätteräng	Årligen	Slätterängen i skötselområde 3	1
Borttagning av gallringsrester från tidigare gallring	Inom 5 år	Skötselområde 5	1
Anläggning och underhåll av betesstängsel och passager	Inom 1 år, sedan vid behov	Skötselområde 5	1
Informationsskylt om Örstignäs skans sätts upp	Inom 1 år	Skötselområde 5	1
Röjning av igenväxningsvegetation	Vid behov	Skötselområde 3, 5 och 7	2
Sandblottor tillskapas	Vid behov	Skötselområde 3 och 7c	2
Igenväxande gran hålls borta	Vid behov	Skötselområde 4, 5, 7a, 7b och 8	2
Grova lövträd frihuggs	Vid behov	Skötselområde 4	2
Huggning av gran för att gynna löv	Inom 5 år	Skötselområde 6	2
Bänkbord och eldstäder anläggs och underhålls	Inom 2 år	Hela reservatet	2
Bekämpning av sly och vass	Vid behov	I anslutning till brygganläggningar	3
Skapa gläntor för ljusinsläpp och gynna föryngring	Inom 5 år	Skötselområde 7a och 7b	3
Friställning av tallar och vidkroniga lövträd	Inom 5 år	Skötselområde 7c	3
Åtgärder som gynnar marksvampar	Inom 5 år	Skötselområde 6 och 7d	3
Gran tas vid behov bort för att gynna tall	Vid behov	Skötselområde 7f	3
Röjning för att gynna löv	Vid behov	Skötselområde 8	3
Anläggning och underhåll av anordningar för friluftslivet och naturpedagogisk verksamhet	Efter behov	Hela naturreservatet	3
Snorkelled anläggs och underhålls	Inom 5 år	Inom vattenområdet	3
Underhåll av befintlig parkering	Vid behov	Vid Jungfruvassen, Näsuddens bad och Tallarvägen	3
Anläggning och underhåll av anordningar som underlättar för personer med funktionsnedsättning	Vid behov	På utvalda platser	3
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	Hela reservatet	1
Uppföljning av bevarandemål	Vart 6/12/24:e år	Hela reservatet	1

Källförteckning

Artdatabanken-SLU. 2021-04-01. Uttag ur databasen Artportalen (www.artportalen.se).

Havs- och vattenmyndigheten. Nätverk av marina skyddade områden i Sverige: Ramverk och metod för utformning och förvaltning. Rapport 2021:12. 2021.

Lantmäteriet. Ekonomiska kartan över Sverige. Kartlagd år 1958.

Lantmäteriet. Häradskarta. Kartlagd åren 1897-1901.

Linnea natur och ekologi, Bombmurklan och granbarkborren i Södermanlands län 2021.

Linnea natur och ekologi, Örstignäs - inventering och naturvärdesbedömning, 2016.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. Förslag till beslut om Strandstuvikens naturreservat. Dnr: 511-4590-2021.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. Förslag till skötselplan för Strandstuvikens naturreservat. År 2021.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. Bevarandeplan för Jungfruvassen, Nyköpings kommun. Dnr:511-6654-2016.

Riksantikvarieämbetets fornminnesinformationssystem, Fornsök, www.raa.se/fornsok

Skogsstyrelsen. 2016. Nyckelbiotopsinventering.

Skogsstyrelsen. 1993. Sumpskogsinventering.

Skogsstyrelsen. 1994. Naturvärden.

Skötselplan för Örstignäs gröna kil, Björn Waldenström, 2017.

Sveriges Geologiska undersökning. 1986. Jordartskartan. Digital utgåva.

Bilagor

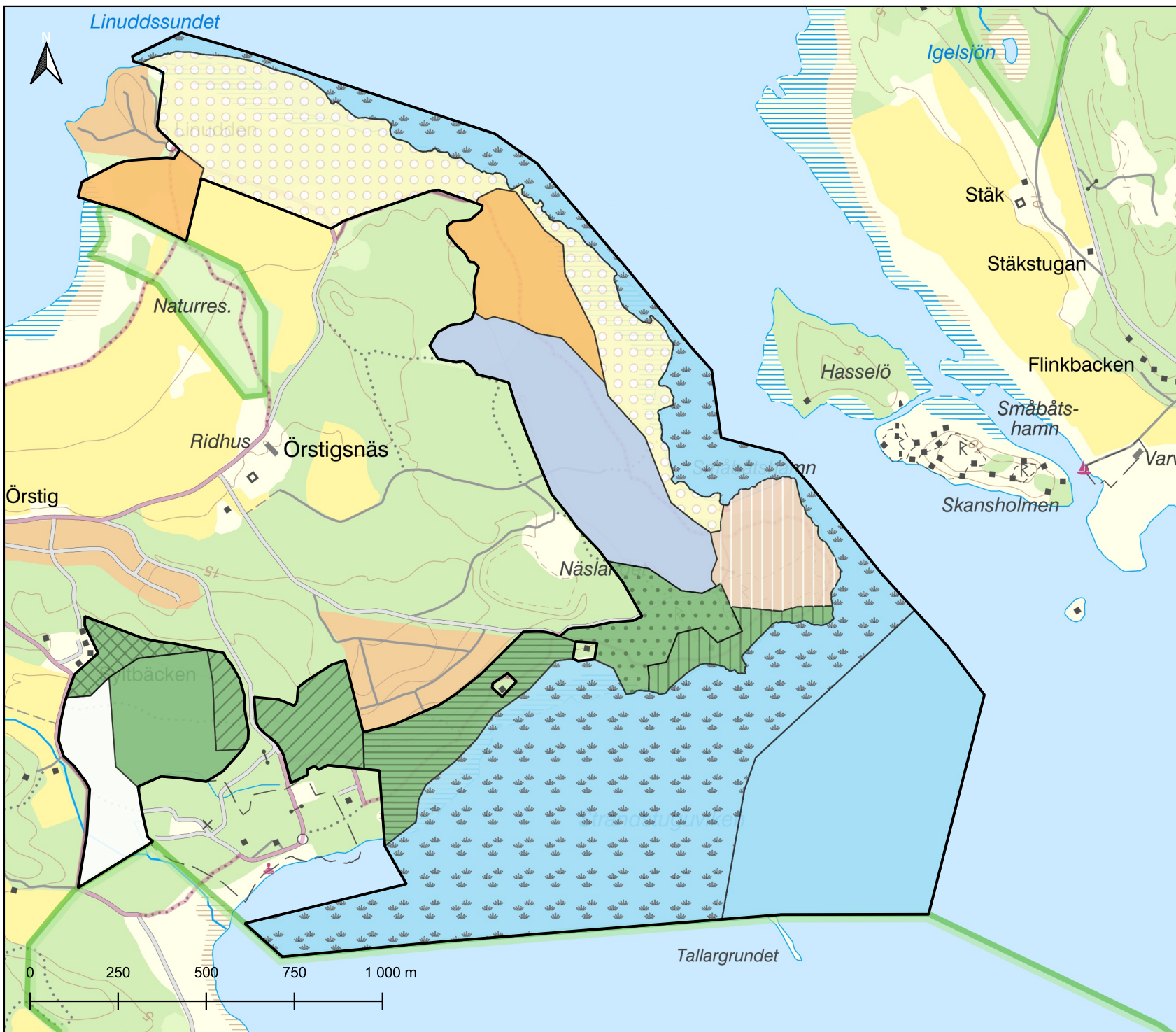
2.1. Skötselplanekarta

2.2. Friluftslivskarta

Skötselplanekarta

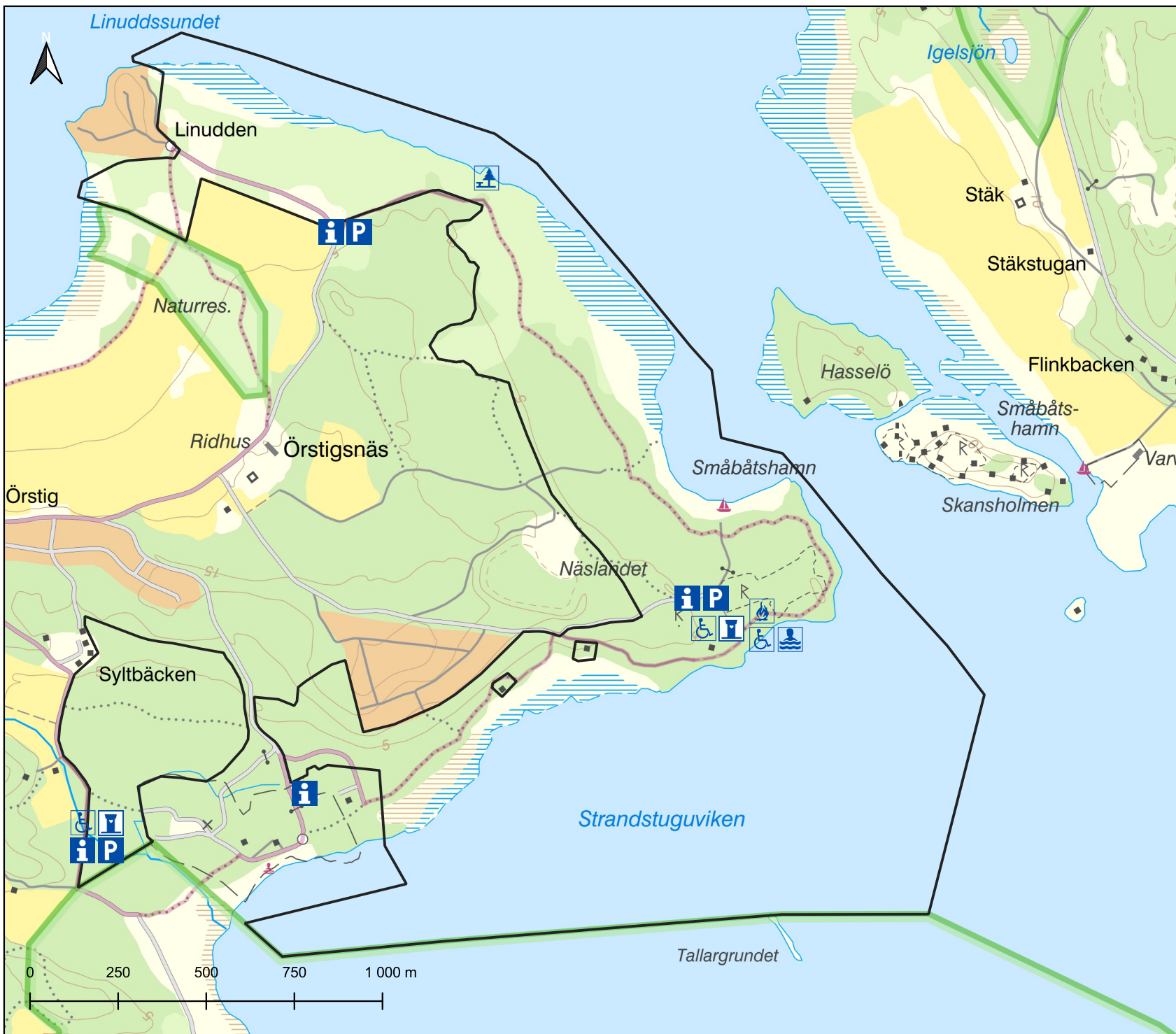
Bilaga 2.1

Nyköpings kommuns beslut om Örstignäs naturreservat 2022-04-12.

- 1 Grunda vegetationsklädda mjukbottnar
- 2 Grunda mjukbottnar
- 3 Öppen betesmark och slåtteräng
- 4 Lövskog
- 5 Örstignäs skans
- 6 Örtrik blandskog
- 7a Gammal tallskog
- 7b Barrblandskog
- 7c Gles tallskog
- 7d Barnaturskog
- 7e Sumpskog
- 7f Granskog med grova tallar
- 8 Blandskog med löv

Friluftslivskarta

Bilaga 2.2

Nyköpings kommuns beslut om Örstignäs naturreservat 2022-04-12.

Friluftslivsanordningar

- Badplats
- Dass
- Infotavla
- Parkering
- Rastplats
- Eldstad
- Anpassning funktionshindrade
- Gräns för naturreservat